WERKZAAK RIVIERENLAND

Talent werkt voor Rivierenland

begroting 2024

meerjarenraming 2025-2027

"Ik zeg niet dat het moet,
maar het moet wel kunnen"

1 Inhoud

1	Inhoud	3
2	Voorwoord	5
3	Managementsamenvatting	6
4	Doelstellingen	12
5	Programma's	14
	5.1 Programma bestuur en beleid	14
	5.2 Programma participatie	20
	5.3 Programma Wet sociale werkvoorziening	26
	5.4 Programma beschut werk	28
	5.5 Programma inkomensvoorziening	30
	5.6 Overhead	34
	5.7 Algemene dekkingsmiddelen	36
6	Financiële begroting	38
	6.1 Uitgangspunten begroting	39
	6.2 Vennootschapsbelasting	42
	6.3 Onvoorzien	42
	6.4 Geprognosticeerde balans	43
	6.5 Reserves en voorzieningen	45
	6.6 Meerjareninvesteringsoverzicht	45
	6.7 Incidentele baten en lasten	46
7	Paragrafen	48
	7.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing	48
	7.2 Financiering	55
	7.3 Onderhoud kapitaalgoederen	60
	7.4 Bedrijfsvoering	61
	7.5 Verbonden partijen	65
8	Bijlagen	70
	8.1 Bijlage 1: Gemeentelijke bijdrage	70
	8.2 Bijlage 2: Begroting per taakveld	78
	8.3 Bijlage 3: Lijst met afkortingen	79

Succes verhalen

Technologie & inclusie: VR-bril	10
Vluchtelingen en migranten	25
Ontwikkelen	37
Technologie & inclusie: Probeer, leer en deel	47
Andere werkzoekenden	58
Ieder mens doet mee	69

Directeur Elfriede Boer:

“Ik zeg niet dat het moet,
maar het moet wel kunnen”

2 Voorwoord

Beste lezer,

Werken is de sleutel tot financiële onafhankelijkheid en bestaanszekerheid. Een stabiele financiële basis is essentieel voor een goede kwaliteit van leven. Veel mensen hebben te maken met een uitkering of een inkomen dat onvoldoende is om van rond te komen. Het aantal werkende armen groeit.

Werkzaak ondersteunt mensen zonder werk met een uitkering. En gelukkig bieden gemeenten aanvullende oplossingen om de financiële situatie te verbeteren zoals bijzondere bijstand, armoedebeleid en schuldhulpverlening. In Rivierenland kennen we ook initiatieven als de voedselbank. Helaas zijn deze oplossingen niet genoeg.

Om echt effectief te zijn, moeten we onze krachten bundelen en samenwerken om een betere toekomst voor iedereen te creëren. Het is belangrijk dat we lef hebben om deze problemen aan te pakken. Zoals ook onze Nationale ombudsman ons oproept vanuit zijn ervaringen. Landelijk spreekt men over de menselijke maat, de dienstverlening naar de burger brengen. Dan blijft het bijzonder dat dezelfde overheid die dit roept, levert op haar eigen voorwaarden. De inwoner moet dát formulier gebruiken en overdag vrij nemen voor de afspraak over armoederegelingen in het gemeentehuis.

De wens van de politiek en de Nationale ombudsman is dienstverlening met de menselijke maat. Is een voedselbank dan wel zo menselijk? Moet het niet zo zijn dat als je werkt het inkomen dusdanig is dat je niet naar een voedselbank hoeft? Hoe gaan we hier nu als overheid en wij vanuit Werkzaak verandering in aanbrengen? Dit zijn vragen die ik mezelf stel.

Door samen te werken en oplossingen uit te proberen, kunnen we ervoor zorgen dat iedereen in onze samenleving de kans heeft om een stabiel inkomen te verdienen, de kans krijgt zich te ontwikkelen en een gevoel van bestaanszekerheid te ervaren.

Werkzaak blijft inzetten op de netwerksamenleving waarbij we ook partnerships aangaan met werkgevers die maatschappelijke impact belangrijkvinden, met onderwijs en vele andere organisaties. We innoveren met technologie en inclusie om ook goed voorbereid te zijn op de toekomst en een bijdrage leveren door hiermee nog meer mensen naar werk te begeleiden.

Als we erin slagen om iedereen in onze samenleving te voorzien van een stabiel inkomen, dan kunnen we samen bouwen aan een gezonde en welvarende Rivierenlandse maatschappij waarin niemand wordt achtergelaten en iedereen bestaanszekerheid heeft door voldoende uitkering of inkomen vanuit werk.

Elfriede Boer,
directeur Werkzaak Rivierenland

3 Managementsamenvatting

Iedereen doet mee is onze ambitie

Onze ambitie is: Iedereen doet mee in de samenleving. Daar gelooft Werkzaak Rivierenland in. We begeleiden mensen bij het vinden en behouden van werk. Want iedereen verdient een kans. Wij versterken werkzoekenden, medewerkers en werkgevers bij het ontdekken, benutten en vergroten van talenten. We luisteren aandachtig en bepalen samen de beste route naar werk. Dat zorgt voor een win-win-win, voor werkzoekenden, werkgevers en de gemeenten.

Talent werkt voor Rivierenland

Werkzaak ontwikkelt haar dienstverlening continu met oog voor kansen en risico's die de toekomst biedt. We geloven dat deze investering onze dienstverlening aan werkzoekenden en werkgevers ten goede komt. We werken en innoveren binnen het kader van het meerjarenbeleidsplan 2020-2023, waaronder de zeven strategische thema's. Die inhoudelijke koers werkt. Het nieuwe meerjarenbeleidsplan 2024-2027 zet deze koers voort en dit plan actualiseren we op basis van de recente ontwikkelingen: hoge inflatie en de impact op bestaanszekerheid, verandering van de doelgroep en de balans tussen overheid en burger.

Onze aanpak geeft positief financieel resultaat voor gemeenten

Uit de Divosa benchmark blijkt dat het aantal huishoudens dat in de bijstand zit laag is in onze regio. Door onze aanpak is de instroom laag en realiseren we veel uitstroom naar duurzaam werk. Het aantal mensen dat we met loonkostensubsidies plaatsen is hoog. Dit alles heeft een positieve invloed op het maatschappelijk effect en de financiën.

Strategisch partnerschap

We blijven de samenwerking met werkgevers intensiveren. Deze is gericht op duurzame uitstroom én op het versterken van de inclusieve arbeidsmarkt in de regio. Werkgevers zien in deze tijd van arbeidskrapte steeds beter de mogelijkheden van inzet van onze talenten. Ze zoeken steeds meer de samenwerking met ons op voor het vinden van strategische personeelsoplossingen. Wij zoeken samen met werkgevers naar manieren om personeel te binden, boeien en ontwikkelen. Verder adviseren wij over het inrichten van een meer inclusieve werkomgeving. We zoeken strategische partners waarbij werk op locatie van de werkgevers en op onze eigen locatie uitgevoerd kan worden. Daarbij zoeken we vooral naar strategische partners die bijdragen aan een circulaire economie én aan duurzaam werk voor werkzoekenden. Bij werkgevers waarmee we al samenwerken zetten we in op uitbreiding van de dienstverlening. Met een aantal van hen onderzoeken we welke meerwaarde technologische ontwikkelingen in hun werkprocessen kunnen hebben zodat meer werkzoekenden met een afstand tot de arbeidsmarkt bij hen aan het werk kunnen. Ook maken we gebruik van trainingslijnen bij werkgevers, zodat werkzoekenden zonder ervaring direct aan de slag kunnen bij werkgevers. En we creëren partnerschappen met werkgevers die zich vestigen op het bedrijventerrein Medel III.

We maken de strategische keuze om met name jongeren, niet uitkeringsgerechtigden, vanuit het voortgezet speciaal en praktijkonderwijs actief te begeleiden. Want hoe eerder we (kwetsbare) mensen begeleiden, hoe beter de slagingskansen zijn om hen richting duurzaam werk te begeleiden.

Afrekening BUIG

De afrekening van de BUIG vindt in het begrotingsjaar 2024 volgens het afgesproken ingroeimodel plaats: 75 procent volgens de nieuwe verdeelsystematiek, waarbij eventuele BUIG-tekorten van deelnemende gemeenten worden gedekt uit BUIG-overschotten van de andere gemeenten, en nog 25 procent volgens de oude verdeling, waarbij de BUIG-resultaten worden afgerekend per gemeente.

Subsidieresultaat

Subsidieresultaat						
	2022	2023	2024	2025	2026	2027
BUIG	4.137.300	4.413.000	4.535.300	4.350.200	4.408.700	4.501.300
BBZ	49.900	26.400	50.000	50.000	50.000	50.000
Bijzondere bijstand	-96.600	-225.000	-281.000	-281.000	-281.000	-281.000
SW	1.249.900	1.201.000	1.559.600	1.782.600	2.384.300	3.032.100
Totaal	**5.340.500**	**5.415.400**	**5.863.900**	**5.901.800**	**6.562.000**	**7.302.400**
Stelpost BUIG	2.762.200	2.850.000	4.535.300	4.350.200	4.408.700	4.501.300
Subsidieresultaat	**2.578.300**	**2.565.400**	**1.328.600**	**1.551.600**	**2.153.300**	**2.801.100**

De BUIG blijft in onze prognose de komende jaren nagenoeg gelijk. Aan de kostenkant houden we rekening met een lichte stijging van het aantal huishoudens in de bijstand. En we gaan uit van een forse verhoging van de bijstandsuitkering als gevolg van de stijging van het minimumloon waaraan de bijstand is gekoppeld. Aan de batenkant voorzien we een stijgende Rijksbijdrage ter compensatie van deze verhoging. Als de stijging van de rijksmiddelen onvoldoende is, kunnen de meerkosten uit de stelpost BUIG gedekt worden. Deze stelpost is, zoals ook eerdere jaren, opgenomen in de begroting om een mogelijke negatief resultaat te kunnen opvangen.

Bij de Bbz wordt een lichte toename in de aflossingen verwacht. Dit houdt verband met meer verstrekte kredieten.

De bijzondere bijstand stijgt door een verwachte toename in de aanvragen. Oorzaak is de toenemende economische onzekerheid met een dreigende recessie met oplopende inflatie.

Verder valt op dat het resultaat Wsw elk jaar stijgt. De Rijksbijdrage is gebaseerd op de landelijke afname van 5% van het SW bestand, terwijl wij al jaren een afname van 6% zien. Per saldo zien we dan een toename van het positieve subsidieresultaat.

Bedrijfsvoeringsresultaat

Bedrijfsvoeringsresultaat	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Organisatiekosten	22.980.800	20.274.800	23.648.900	23.320.400	22.988.000	23.657.800
Kosten doelgroepprofessionals	664.600	612.100	350.000	350.000	350.000	350.000
Omzet versus inleenvergoeding	-5.327.600	-4.961.300	-4.635.000	-4.130.600	-3.899.800	-3.700.200
Herverdeling BUIG	-1.034.400	-781.500				
Totaal	**17.283.400**	**15.144.100**	**19.363.900**	**19.539.800**	**19.438.200**	**20.307.600**

De gemeentelijke bijdrage bedrijfsvoering in 2024 bedraagt 19.363.900 euro. De bijdrage bedrijfsvoering is toegenomen door hogere loon- en prijsindexaties en noodzakelijke uitbreiding van ambtelijke formatie.

In onderstaande tabel wordt dit gespecificeerd:

Verhoging personele kosten	
Indexering lonen (CAO ontwikkelingen)	2,2 miljoen
Vervanging doelgroepformatie voor ambelijke formatie	1,4 miljoen
Uitbreiding ambtelijke formatie vanwege (extra) wettelijke taken	0,2 miljoen
Uitbreiding ambtelijke formatie vanwege reguliere taken	0,3 miljoen
Subtotaal	**4,1 miljoen**
Dekking externe middelen	0,2 miljoen
Totale verhoging personele kosten	**3,9 miljoen**

De indexering van de lonen is het rechtstreekse gevolg van de CAO- ontwikkelingen. Dit heeft een effect van 2,2 miljoen euro.

De vervanging van doelgroepformatie voor ambtelijke formatie heeft een financieel effect van 1,4 miljoen euro. Dat is een noodzakelijke ingreep omdat een aantal functies dat is ingevuld met doelgroepformatie vanuit het verleden niet langer met mensen vanuit de doelgroep kan worden ingevuld. Het beleid van Werkzaak is dat we medewerkers uit de doelgroep Wsw, beschut en participatiewet inzetten op een aantal begeleidingstaken en ondersteunende bedrijfsvoeringstaken binnen Werkzaak. Op een groot aantal functies lukt dit nog heel goed. We zien dat een klein deel van deze functies, als gevolg van uitstroom uit de Wsw, niet meer in te vullen is vanuit ons werkzoekendenbestand. Denk hierbij bijvoorbeeld aan de functie van coördinerend voorman en medewerker bedrijfsbureau. Het werkzoekendenbestand bestaat op dit moment grotendeels uit mensen met multiproblematiek en nog grote afstand tot werk. We kunnen de continuïteit in deze taken in kwantiteit én kwaliteit niet meer borgen. Het is noodzakelijk om op deze taken ambtelijk personeel in te zetten. De gemeenten ontvangen voor de bekostiging van de ambtelijke formatie een vergoeding door het Rijk in het gemeentefonds.

Met de uitbreiding van ambtelijke formatie voor (extra) wettelijke taken is een bedrag van 0,2 miljoen euro gemoeid. Dit zijn functies op gebied van privacy (ter borging van de AVG) en administratieve organisatie (ter borging van de verplicht gestelde rechtmatigheidsverantwoording). Voor deze wettelijke taken ontvangen gemeenten middelen van het Rijk in het gemeentefonds.

Tot slot is sprake van een verhoging van 0,3 miljoen euro voor uitbreiding van reguliere taken. Dit betreft extra capaciteit voor de begeleiding van statushouders (omdat het aantal statushouders fors toeneemt) en voor het benutten van wetenschappelijke inzichten door inzet van een medewerker van TNO. Aan dekkingsmiddelen staat hier 0,2 miljoen euro tegenover.

De verdeling van het bedrijfsvoeringresultaat vindt plaats op basis van de afspraken gemaakt bij het opstellen van de bestuurlijke agenda. Voor het gedeelte bedrijfsvoeringskosten en -baten die specifiek aan de Wsw kunnen worden toegerekend, wordt een vergoeding in rekening gebracht naar rato van het aantal Wsw-ers. Daarnaast betalen de gemeenten die de uitvoering van de Participatiewet niet hebben belegd bij Werkzaak (Buren en Neder-Betuwe), een toeslag van jaarlijks nominaal 1.000 euro per Wsw-er. Ook brengen gemeenten die participeren in de Participatiewet het basisbedrag voor de uitvoering in, dat zij ontvangen van het Rijk. Het verschil wordt verdeeld naar rato van het aantal bijstandsgerechtigden en loonkostensubsidies op grond van de Participatiewet.

Conclusies

De wereld om ons heen verandert snel en zoals we de laatste jaren zagen, kunnen onvoorziene omstandigheden enorme gevolgen hebben. Denk aan Corona en de oorlog in Oekraïne. Onvoorziene omstandigheden kunnen het (financiële) perspectief in negatieve zin beïnvloeden. Bijvoorbeeld door forse prijsindexaties, stijgende lonen, de omzetontwikkeling en de ontwikkeling van ons uitkeringsbestand. Beleeft de economie in de komende jaren een terugval dan vertaalt zich dat meestal in groei van het aantal bijstandsontvangers. Als zich onvoorziene bedrijfsrisico's voordoen dan kunnen we deze opvangen met het weerstandsvermogen dat deze risico's grotendeels afdekt.

Technologie & inclusie: VR-bril

Met Virtual Reality (VR) ervaart een werkzoekende hoe een werkdag van een beroep eruit ziet. Je ziet een 3D opname van een werkplek van een metselaar, zorgmedewerker tot orderpicker. Er zijn al VR films van meer 50 beroepen. De VR zorgt voor een echte beleving. VR gaan we ook inzetten voor instructies in de leerwerkroute Schoonmaak.

4 Doelstellingen

De doelen

De doelen zijn gebaseerd op de realisatie over 2022 en eerste maanden van 2023. We monitoren het aantal grote werkgevers. Door het aantal grote werkgevers op te nemen houden we de spreiding van onze medewerkers in beeld. Gedetacheerden onder groepscontracten tellen intern mee in detachering. Voor de loonkostenplaatsingen wordt verwezen naar het doel loonkostenplaatsingen.

De doelen hebben een onderlinge relatie: vanuit onze ambitie en de uitgangspunten van de regelingen die we uitvoeren, zetten we in op meedoen op de arbeidsmarkt naar vermogen. We dragen bij aan inclusie door mensen zo regulier mogelijk te laten deelnemen aan het arbeidsproces.

Instroompercentage

In 2022 realiseerden we een instroompercentage van 50,2%. Dat betekent dat bijna de helft van de mensen die we spraken, meteen zijn bemiddeld naar werk of op voorliggende voorzieningen zijn gewezen (zoals WW of Wajong). Voor 2024 stellen we ons ten doel om 50% instroom te realiseren. Winstwaarschuwing hierbij is wel dat het aantal te huisvesten statushouders in onze regio heel bepalend is voor het realiseren van deze doelstelling. We realiseren deze doelstelling door het continueren van de huidige aanpak, aangevuld met een experiment aan de poort om werkzoekenden direct naar werk te begeleiden vanuit de intakegesprekken.
De verwachting is dat de werkloosheid beperkt oploopt en historisch gezien laag blijft. Voor 2023 komt het geraamde werkloosheidscijfer uit op 4.1% en voor 2024 verwachten we 4.5%. Het effect hiervan op het totale aantal bijstandsuitkeringen is dat we voor 2024 een lichte stijging verwachten.

Loonkostenplaatsingen en detacheringen

Het gaat hier om plaatsingen bij werkgevers in Rivierenland en inzet in onze eigen organisatie. Traditioneel zien we veel mutaties (in/uitstroom) op deze doelstellingen. En er is natuurlijk verloop, vooral bij de Wsw plaatsingen.

Desondanks verwachten we dat de gestage groei van de loonkostenplaatsingen doorzet. Dit geeft meer duurzaamheid in de uitstroom van werkzoekenden. Het is goed om hierop te blijven inzetten en investeren. Uitstroom met een externe loonkostenplaatsing leidt voor de gemeente per saldo tot een voordeel op de rijksfinanciering Buig. Vooral omdat de financiering van de loonkostensubsidie vanaf 2022 op daadwerkelijke realisatie wordt gebaseerd.

Duurzame uitstroom

De werkzoekenden die we via Werkzaak begeleiden hebben vaak op meerdere leefgebieden problemen. Denk aan minder goed kunnen lezen en schrijven, schulden, slechte huisvesting, opvoedings- en psychische problematiek. Deze problemen vragen vaak om een intensieve langdurige begeleiding. Het effect op totaal-niveau kan een lagere uitstroom naar werk zijn.

Met behulp van ons Keuzehulp Instrument EVA kiezen werkzoekende en werkcoach samen het instrument dat het beste aansluit bij wat nodig is om duurzaam uit te stromen naar werk. Zo zetten we sinds kort het instrument Individuele Plaatsing en Steun (IPS) in voor mensen met ernstige psychische kwetsbaarheid. Behandeling door de GGZ en begeleiding naar en op het werk gaan hand in hand. We verwachten dat meer mensen met een psychische beperking aan het werk kunnen met deze evidence based methodiek. Verder proberen we intensiever samen te werken met gemeentelijke wijkteams zodat de dienstverlening meer naar de inwoner gebracht wordt.

5 Programma's

5.1 Programma bestuur en beleid

Het programma bestuur en beleid richt zich op de beleidsontwikkelingen en de bestuurlijke verantwoording van de planning- en controlcyclus.

Wat willen we bereiken?
Onze ambitie is dat iedereen meedoet. We geloven dat investeren in ontwikkelingen onze dienstverlening aan werkzoekenden en werkgevers ten goede komt. Werkzaak ontwikkelt daarom haar dienstverlening continu met oog voor de kansen die de toekomst biedt. We innoveren op zeven strategische thema's: technologie, sociaal ondernemerschap, circulaire economie, welvaartsverdeling, geluk, leven lang leren en migratie. Deze inhoudelijke koers werkt en is ook het uitgangspunt voor het Meerjarenbeleidsplan 2024-2027. Dit plan actualiseren we met recente ontwikkelingen: hoge inflatie en de impact op bestaanszekerheid, verandering van de doelgroep en de balans tussen overheid en burger.

Wat gaan we daarvoor doen?
Technologie
Nieuwe technologieën zijn onderdeel van ons instrumentarium. Met het meerjarige programma Technologie & Inclusie realiseren we dit. Werkgevers ervaren krapte in hun personeelsbestand. Tegelijk hebben wij onbenut talent. We onderzoeken hoe technologie onze talenten inzetbaar kan maken en kan houden voor de arbeidsmarkt. We combineren onze expertise over werkzoekenden met afstand tot de arbeidsmarkt met de kennis van innovatieve technologie-ontwikkelaars en wetenschappers. Inclusieve technologie is ook van belang om de infrastructuur van Werkzaak te behouden en te ondersteunen. De komende jaren zijn nog zeker 400 medewerkers afhankelijk van werk in de productiehallen van Werkzaak. Inclusieve technologie is belangrijk om meer mensen zinvol werk te kunnen laten doen, leren en ontwikkelen te stimuleren en de begeleidingstijd te verlagen. We proberen persoonsgebonden en productiegebonden technologieën uit, leren daarvan, implementeren en ontwikkelen door. Een aantal voorbeelden lichten we toe.

Persoonsgebonden technologieën
We geven een vervolg aan het experiment stressmonitoring met coaching. We willen bijdragen aan het verminderen van uitval door langdurig ervaren stress. We breiden de toepassing van de Virtual Reality bril verder uit met instructie voor de leerwerkroute schoonmaak. Aan de beroepenoriëntatie met de Virtual Reality bril voegen we bedrijfsfilms van strategische partners in de regio toe.

Productiegebonden technologieën bij werkgevers
Met enkele werkgevers gaan we productiegebonden technologieën uitproberen. Deze technologie helpt een medewerker werk uitvoeren dat zonder de inzet van technologie te moeilijk zou zijn. We onderzoeken of we met projectietechnologie een afdeling bij een werkgever kunnen bemensen met onze doelgroep.

We gaan door met het testen van digitale werkinstructies in de productiehallen van Werkzaak. Als dit goed werkt, worden werkplekken uitgerust met digitale instructies om leren en ontwikkelen te stimuleren. Zo kunnen meer mensen uit de doelgroep zelfstandiger moeilijker werk doen en is minder begeleidingstijd nodig. In 2023 wordt helder of een speciaal ontwikkeld prototype montagehulp ingezet kan worden ter ondersteuning van de productie.

Oplossingen schaalbaar maken

Ons ultieme doel voor de langere termijn is alle opgedane kennis digitaal en fysiek bij elkaar te brengen en in Rivierenland te delen. Delen is belangrijk omdat veel oplossingen schaalbaar en inspirerend kunnen zijn. We denken na over een vorm waarin we kennis, ontwikkelen en leren toegankelijk kunnen maken voor alle werkgevers in Rivierenland. We maken verbinding met Hub Rivierenland, ROC Rivor Praktijklab en DigiLab, Fruittech campus en hoger onderwijsinstellingen buiten onze regio.

Sociaal ondernemerschap

Onze dienstverlening richt zich in de huidige krappe arbeidsmarkt nog meer op ondernemers die maatschappelijke impact willen maken en hierin de kwetsbare werkzoekenden een kans willen bieden. Er is meer en andere vraag naar arbeid dan de huidige nog beschikbare groep werkzoekenden kan bieden. Samen met de werkgevers zoeken en vinden we oplossingen om ook dit talent in te zetten. We zetten in op inclusieve methoden zoals functiecreatie waarbij in een organisatie wordt geanalyseerd of van secundaire taken van medewerkers nieuwe functies gemaakt kunnen worden. Mensen die nog niet mee doen in betaalde arbeid kunnen ingezet worden op deze nieuwe functietaken. Ook de inzet van technologie kan ondersteunen bij het inzetten van het nog beschikbare arbeidspotentieel.

Circulaire economie

Onderzoek toont aan dat circulaire economie veel kansen oplevert voor banen. De aard van de werkzaamheden (vaak demontage- en assemblagewerkzaamheden) biedt kansen voor de doelgroep die Werkzaak begeleidt naar werk. Dat maakt werkgevers en samenwerkingsverbanden uit de circulaire economie belangrijke samenwerkingspartijen voor Werkzaak. Werkzaak plaatst meer werkzoekenden bij werkgevers die circulair ondernemen. We breiden de samenwerking met circulair ondernemers de komende jaren verder uit en intensiveren deze.

Denk hierbij aan de samenwerking in de coöperatie Cirtex. Hier wordt kleding hergebruikt en worden met mechanische- en chemische recycling nieuwe circulaire producten zoals kleding en meubilair voor de openbare ruimte mogelijk gemaakt. We werken intensief samen met De Verschilmakerij, bijvoorbeeld bij pleintjes van Morgen. Ook gaan we met het project Greensteel onderzoeken of van afgeschreven lichtmasten meubilair voor de openbare ruimte kan worden gemaakt. Onze doelgroep kan de assemblage werkzaamheden doen. Deze initiatieven bevorderen de bewustwording over de circulaire economie en het hergebruik van afval in eigen regio. Als voorbeeld zetten de gemeenten zich ook in om kledingvouchers voor de minima van Cirtex af te nemen. Zij geven minima een steuntje in de rug en kunnen een bijdrage leveren aan de landelijke doelstellingen voor circulariteit.

De coöperatie Cirtex startte 1 januari 2023 formeel. In 2024 evalueren we het eerste operationele jaar en stellen het bedrijfsplan bij als dat nodig is. We verwachten dat het project in 2024 volledig is opgeschaald en gehuisvest in een centraal gelegen pand in de regio. Goed bereikbaar voor de doelgroep. Op dat moment hebben we circa 60 medewerkers betaald aan het werk of in een ontwikkeltraject en kunnen we het duurzaam bestaansrecht gaan aantonen. In 2023 treedt naar verwachting de Uitgebreide Producenten Verantwoordelijkheid (UPV) voor de textielbranche in werking. De (financiële) consequenties daarvan verwerken we in de meerjarenbegroting 2024 - 2026 van Cirtex.

Voor de consortium samenwerking met het midden- en kleinbedrijf Rivierenland onderzoeken we of een nieuwe Europese subsidie (Op Oost) mogelijk is voor een test- of demonstratie faciliteit in de regio. Daarmee kunnen we die samenwerking fors opschalen. De samenwerking richt zich op het sluiten van de textielketen door nieuwe halffabricaten en circulaire eindproducten af te zetten in de regio.

Welvaartverdeling

Steeds meer mensen komen door de aanhoudende hoge inflatie en energiekosten in de problemen. Niet alleen de minima worden hard geraakt. Zorgen om financieel rond te kunnen komen en schulden veroorzaken veel stress bij werkzoekenden. Dit staat ontwikkeling naar duurzaam werk in de weg.

In 2024 besteden we veel aandacht aan dit thema. In samenwerking met gemeenten willen we de dienstverlening rond schulden zo veel mogelijk ontschotten. We verzorgen trainingen over omgaan met geld voor onze werkzoekenden. Werkcoaches versterken we in gespreksvoering op dit thema om vroegtijdige herkenning en juiste doorverwijzing te verbeteren. Verder bevorderen we de deskundigheid van werkgevers over armoede en schulden door deze onderwerpen onder te brengen in de training Mentorwijs. Bij heronderzoeken besteden we meer aandacht aan eventuele schulden en begeleiden we ondernemers met financiële problemen (Bbz- levensonderhoud en bedrijfskrediet).

Geluk

Naar schatting heeft zo'n 40 procent van de groep bijstandsgerechtigden psychische klachten en is 31 procent van de groep bijstandsgerechtigden in behandeling bij de GGZ. Landelijk onderzoek toont aan dat starten met betaalde arbeid positieve effecten heeft op de (mentale) gezondheid. Bij mensen met een ernstig psychische aandoening die minimaal 32 uur gingen werken, nam de mentale gezondheid met 36 procent toe en de mate van geluk nam toe met 47 procent. De zorgkosten daalden met zo'n 1.000 euro per jaar.
Het is aannemelijk dat mensen ook op andere leefgebieden minder ondersteuning nodig hebben (wonen, financiën, relaties, opvoeden).

In het project Sterk door werk Rivierenland bundelen GGZ-instellingen, RIBW, gemeenten, UWV en Werkzaak Rivierenland de krachten om meer mensen met een onderkende psychische of psychiatrische aandoening aan het werk te krijgen en duurzaam aan het werk te houden. Dit doen we met behulp van de IPS-methodiek. IPS (individuele plaatsing en steun) is op dit moment de enige evidence based methodiek voor mensen met een psychische kwetsbaarheid. Deze methodiek verbindt behandeling, werken en begeleiding. De IPS-begeleider maakt onderdeel uit van het behandelteam waardoor behandeling en (begeleiding naar) werk elkaar maximaal versterken.
We hebben de ambitie om jaarlijks 100 nieuwe IPS-trajecten te starten. In 2024 kunnen we nog gebruik maken van de IPS-subsidieregeling voor gemeentelijke doelgroepen om de IPS-trajecten te financieren. Naast de individuele IPS-trajecten richten we ons in het project op de deskundigheidsbevordering van werkgevers en professionals om het stigma over psychische kwetsbaarheid te verkleinen. In 2024 levert de projectgroep Sterk door werk een evaluatie op en een advies over de samenwerking na 2024.

Leven Lang Leren

Om goed inzetbaar te zijn op de arbeidsmarkt is het belangrijk dat mensen zich blijven ontwikkelen. Dat is nog niet voor iedereen vanzelfsprekend. We zetten ons in om werkzoekenden en doelgroepmedewerkers te blijven ontwikkelen op 21e-eeuwse vaardigheden. Zij kunnen deze vaardigheden ontwikkelen op de werkvloer en in het Leerlab van Werkzaak.

Statushouders kunnen in het Leerlab oefenen met vaktaal. Het Leerlab heeft extra aandacht voor laaggeletterdheid van de werkzoekenden en de doelgroepmedewerkers.

We werken intensief samen met onderwijspartners in de regio (bijvoorbeeld ROC, gemeenten, Stichting Lezen en Schrijven en taalhuizen). We onderzoeken bijvoorbeeld hoe we de samenwerking tussen ROC Rivor en Werkzaak voor kwetsbare jongeren kunnen verstevigen en intensiveren. Werkzaak werkt in het Taalakkoord samen met onderwijspartners op het terrein van herkennen en aanpakken van laaggeletterdheid.

Migratie

Gemeenten voeren de nieuwe Wet inburgering uit. Wij werken graag samen met de gemeenten voor een goede aansluiting op onze dienstverlening vanuit de Participatiewet voor statushouders. Het is wenselijk om onderdelen uit de Wet inburgering nog meer te verweven met de activiteiten uit de Participatiewet. Doel is dat de werkzaamheden gelijk oplopen en elkaar nog meer versterken (elkaar niet in de weg zitten). De inburgering bij de gemeente en het traject met de werkcoach bij Werkzaak starten tegelijkertijd. Er wordt dan bekeken hoe de statushouder de toekomst ziet en welke eerste stappen en participatie-activiteiten kunnen worden ondernomen. Ons doel in 2024 is om nog meer ontwikkelplekken voor statushouders te kunnen aanbieden. We continueren de voorschakeltrajecten: tussenstappen die bijdragen aan de uitstroom naar werk. Daarnaast blijven we werken met cultuur-taalverbinders en organiseren we kennissessies voor werkgevers over Cultuurproof werken.

Relevante ontwikkelingen

Participatiewet in balans

Het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid wil de balans in de Participatiewet terugbrengen en de mens weer centraal stellen. Er is een omvangrijk pakket maatregelen aangekondigd met de ambitie deze per 1 januari 2024 in te voeren. De maatregelen geven de uitvoering meer ruimte voor maatwerk. De schotten die tussen allerlei regelingen zitten beperken de inwoners om te bewegen en eigen regie te hebben. Dit is zichtbaar bij mensen die een uitkering nodig hebben en dus een minimum inkomen hebben. Mensen komen niet rond en zijn genoodzaakt om bij verschillende loketten regelingen aan te vragen: voedselbank, bijzondere bijstand, schuldhulpverlening, toeslagen, enzovoort.
In lijn met ons meerjarenbeleidsplan werken we al naar de menselijke maat. We volgen de ontwikkelingen rond de nieuwe wetgeving nauwgezet. Zodra er meer concreet is over de nieuwe maatregelen, schakelen we met de beleidsmedewerkers van de gemeenten om waar nodig verordeningen en beleidsregels aan te passen.

Regionaal Werkcentrum

De ambitie van het kabinet is om een arbeidsmarktinfrastructuur in te richten waarin niemand verdwaalt en iedereen tijdig toegang krijgt tot passende ondersteuning. Het kabinet wil daarom de arbeidsmarktinfrastructuur uitbreiden met een regionaal werkcentrum. Dat houdt in dat er één gezicht naar buiten komt voor inwoners met vragen over werken, opleiden en uitkeringen. De planning van het kabinet is om in 2023 de Tweede Kamer te informeren over de nadere uitwerking ervan.

Versoepeling terugvorderingsbepalingen

Het kabinet is voornemens om de Participatiewet te versoepelen voor terugvordering. Er ligt een wetsvoorstel om onterecht uitbetaalde bijstand tot maximaal vijf jaar nadien terug te vorderen. Tot nu toe was dat twintig jaar. Het wetsvoorstel draagt op om meer maatwerk toe te passen bij terugvordering: meer rekening houden met persoonlijke omstandigheden, verwijtbaarheid en gevolgen van terugvordering voor de betrokkene. Werkzaak zal de beleidsregels Terugvordering en Verhaal actualiseren en maatwerk tot een integraal onderdeel van de uitvoering maken.

Wet Inburgering en Breed Offensief

In 2022 is de nieuwe Wet Inburgering ingevoerd en in 2023 de Wet Breed Offensief. Bij de Wet Inburgering ligt de regiefunctie buiten Werkzaak, wij blijven alert op de goede samenwerking in de keten. Bij de Wet Breed Offensief monitoren we de implementatie en evalueren we of er wijzigingen optreden in de aanvragen voor voorzieningen voor mensen met een arbeidsbeperking.

Nieuwe Archiefwet

Naar verwachting gaat de nieuwe Archiefwet in op 1 januari 2024. Dit betekent dat informatie al na 10 jaar (is nu 20 jaar) moet worden overgebracht naar het Regionaal Archief Rivierenland (RAR). Met een vernieuwde vernietiging- en bewaarstrategie, procesinrichting en verdere digitalisering, werkt Werkzaak in 2023 en 2024 toe naar een kwaliteitssysteem voor vervanging.

Rechtmatigheidsverklaring

Over het jaar 2023 moeten wij voor het eerst een rechtmatigheidsverantwoording opnemen in onze jaarstukken. Deze vervangt de huidige rechtmatigheidsverklaring van de accountant.

In 2024 gaan we verder met het optimaliseren van de belangrijkste (hoofd)processen. Controles vinden dan steeds meer procesgericht plaats in plaats van per dossier en geven zo meer input voor mogelijke verbeteringen. In 2022 is beleid op gebied van misbruik en oneigenlijk gebruik vastgesteld en onze eerste formele frauderisicoanalyse opgesteld. In 2023 is onze nieuwe financiële verordening vastgesteld. In 2024 gaan we verder met het borgen van de juiste uitvoering van dit nieuwe beleid naast alle andere relevante wet- en regelgeving.

We stellen ons ten doel om de komende jaren door te groeien naar een eigen variant van een in control statement. Dit gaat verder dan de verplichte rechtmatigheidsverantwoording. We willen dat de gehele bedrijfsvoering bijdraagt aan de realisatie van beleidsdoelstellingen en willen flexibel kunnen acteren in een voortdurend veranderende omgeving. Belangrijk is dat onze processen en de competenties van medewerkers hierop aansluiten en dat is veel breder dan het onder controle hebben van de financiën en de rechtmatigheid. We zijn bij alles wat we doen steeds op zoek naar de juiste balans tussen klantwaarde, efficiency en rechtmatigheid.

Beleidsindicatoren

In het kader van het Besluit begroting en verantwoording zijn we verplicht de beleidsindicatoren per gemeente op te nemen. Deze beleidsindicatoren geven inzicht in de gemeentelijke kengetallen ten opzichte van het landelijke beeld. De intensieve begeleiding door eigen medewerkers en (daardoor) beperkte inzet van externe instrumenten leidt tot duurzame uitstroom. Een voorbeeld van een succesvol intern instrument zijn de leerwerkroutes.

Beleidsindicatoren 2024

Gemeente	Netto arbeidsparticipatie	Personen bijstands-uitkeringen per 1000 inw.	Werkloze jongeren	Kinderen in uitkeringsgezin	Lopende re-integratie-voorzieningen per 1000 inw.	Banenper 1000 pers. (afgezet tegen beroepsbevolking)
Culemborg	72,9%	34,5	1%	4%	7,9	739,1
Maasdriel	75,3%	15,7	1%	2%	4,9	603,5
Tiel	72,4%	45,9	2%	6%	11,4	863,8
West Betuwe	74,9%	17,7	1%	3%	4,9	833,0
West Maas en Waal	73,4%	19,8	1%	4%	4,8	557,1
Zaltbommel	75,2%	21,4	1%	3%	4,9	852,7
Werkzaak Rivierenland	**74,0%**	**26,7**	**1%**	**4%**	**6,8**	**771,3**
Nederland	**72,2%**	**43,1**	**2%**	**6%**	**20,2**	**805,5**

Wat mag het kosten?

Bedragen (in €)						
	Rekening	Begroting	Begroting	Meerjarenraming		
	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Lasten	28.500	100.100	110.100	110.100	110.100	110.100
Baten	0	0	0	0	0	0
Saldo van baten en lasten	**-28.500**	**-100.100**	**-110.100**	**-110.100**	**-110.100**	**-110.100**
Toevoeging aan reserves						
Onttrekking aan reserves						
Mutatie reserves	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Totaal	**-28.500**	**-100.100**	**-110.100**	**-110.100**	**-110.100**	**-110.100**

Toelichting bij tabel

Het budget voor 2024 betreft accountantskosten en diverse bestuurlijke kosten. Het budget bleef nagenoeg gelijk, alleen de geraamde kosten voor de cliëntenraad zijn verhoogd.

Medewerker:

"Ik maak me zorgen over de toekomst"

5.2 Programma participatie

Wij maken geen onderscheid in de dienstverlening op basis van de achtergrond van de doelgroep. De doelstellingen voor dit programma en de programma's Wet sociale werkvoorziening (5.3) en Beschut werken (5.4) komen daarom overeen. De programmatekst nemen we op in dit programma, bij de overige programma's verwijzen we hiernaar.

Wat willen we bereiken?
We begeleiden werkzoekenden naar duurzame uitstroom. We streven naar een inclusieve regionale arbeidsmarkt waarin onze werkzoekenden zo regulier mogelijk aan het werk zijn. Door te werken en te ontwikkelen verkrijgen zij inzicht in vaardigheden, kennis en mogelijkheden op de arbeidsmarkt.
De ambities voor 2024 zijn onder andere de uitbouw van strategisch partnerschap met werkgevers, een focus op de duurzaamheid van het werk en onze werkzoekenden met bewezen effectieve methoden activeren richting werk. We verbreden de leerwerkroutes om mensen gericht sectorgewijs op te leiden in en met de praktijk. Er is speciale aandacht voor de groep kwetsbare jongeren en mensen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt.

Wat gaan we daarvoor doen?
Strategisch partnerschap
We werken samen met partijen die kiezen voor een inclusieve samenleving. Werkgevers die kansen bieden, hun medewerkers ontwikkelen en begeleiden zodat iedereen die wil, kan werken. We zoeken naar strategische partners die bijdragen aan circulaire economie én aan duurzaam werk voor werkzoekenden. Een mooi voorbeeld hiervan is Cirtex waar we kleding sorteren zodat het hergebruikt kan worden. Met onze trainingslijnen bij werkgevers gaan werkzoekenden zonder ervaring direct bij de werkgever aan de slag.

We creëren partnerschappen met werkgevers die zich vestigen op het bedrijventerrein Medel III met als doel werk voor onze werkzoekenden. Vanuit het (Regio Deal) programma Technologie en Inclusie kijken we of we met behulp van innovatie hulpmiddelen kunnen creëren waardoor mensen beter en makkelijker hun werk kunnen uitvoeren. Bij onze ontwikkeltrajecten worden bijvoorbeeld een Virtual Reality bril, vertaalinstrument en leespen ingezet.

Het belang van meerjarige strategische partnerschappen is toegenomen. We zien onrust in de wereld, er is minder voorraad, grondstoffen zijn minder beschikbaar, we hebben veel kort cyclisch werk. Het is een uitdaging werkgevers te vinden die werk bieden waardoor mensen zich kunnen ontwikkelen richting duurzaam werk.

Duurzaam aan het werk
Veel werkzoekenden die in beeld komen voor werk staan nog ver af van regulier werk. We willen de arbeidskansen vergroten door het creëren van in- en doorstroomplekken bij reguliere werkgevers. Deze plekken kunnen worden gezien als springplank naar en in betaald werk. Samen met de werkgevers willen we een zo drempelloos mogelijke instroom organiseren. Bijvoorbeeld productielijnen binnen aangepaste tijden waardoor er meer ruimte komt voor parttime werk en werk binnen openingstijden van school en naschoolse opvang. Dit past in de lijn van meedoen, verbinden en ontwikkelen. Wij gaan deze plekken bij bestaande relaties creëren, met spreiding in de regio. Binnen Kuehne en Nagel is dit gerealiseerd in de vorm van een trainingslijn. Dit succes nemen we als voorbeeld mee naar de strategisch partners.

Leerwerkroutes

Werkzaak biedt in negen sectoren leerwerkroutes aan waarbij we leren en werken combineren. De sectoren zijn Bouw, Techniek, Logistiek, KCC, Horeca, ICT, Zorg, Schoonmaak en Groen. We werken binnen elke sector nauw samen met werkgevers en opleiders. Aan de voorkant investeren we in werknemersvaardigheden zodat de kans op uitstroom wordt vergroot.

We zetten het instrument leerwerkroute in wanneer een opleidingscomponent én ondersteuning nodig is om uiteindelijk uit te kunnen stromen. Het gaat hierbij vaak om werkzoekenden met een Participatiewetuitkering en soms om een SW-medewerker die een doorontwikkeling kan maken of door omstandigheden niet meer in het huidige werk kan werken.

We blijven verbreden binnen de sectoren. De kern daarbij is om nieuwe werkgevers en opleiders te binden aan het concept van de leerwerkroutes én aan de talenten. We vullen de leerwerkroutes geleidelijk met een nieuw leerpad, namelijk de praktijkverklaring. Dit is een relatief nieuwe manier om vaardigheden in kaart te brengen en vast te leggen. Met een praktijkverklaring wordt voor een werkgever inzichtelijk welke vaardigheden iemand al bezit zonder dat daarvoor op school een opleiding gevolgd hoeft te worden.

Jongeren

We zien een blijvende toename van kwetsbare jongeren. We investeren in de overstap van school naar werk en structurele inpassing in zinvol werk. We begeleiden de meest kwetsbare jongeren van vso-pro onderwijs en mbo-1 niveau. Dat doen we in nauwe samenwerking met scholen, werkgevers en ketenpartners. Samen met jongeren en hun begeleiders kijken we wat hen helpt om op lange termijn werkzaam te blijven. Het is belangrijk dat jonge mensen hun talenten ontdekken en ontwikkelen. Zo winnen zij aan zelfvertrouwen wat hen helpt bij het vinden van betaald werk. Daarom blijft Werkzaak jonge mensen de mogelijkheid bieden om deel te nemen aan praktijkobservaties, leerwerktrajecten en oefenstages. Ook helpen we jongeren kennismaken met kansrijke beroepen en de oriëntatie op de arbeidsmarkt met trainingen en speeddates met werkgevers.

Begeleiding werkzoekenden met een grote afstand tot de arbeidsmarkt

Sinds 2021 voeren we in opdracht van gemeente West Maas en Waal een pilot uit voor de groep uitkeringsgerechtigden die ontheven is van de arbeidsplicht en is aangewezen op participatie en/of zorg (klantprofiel 4). De dienstverleningsovereenkomst kan en zal naar verwachting verlengd worden tot 2025. Vanaf 2023 is gemeente West Maas en Waal verantwoordelijk voor een eventueel tekort op de begroting van de pilot.

De dienstverlening aan inwoners uit andere gemeenten die zijn ingedeeld in klantprofiel 4, beperkt zich tot het verstrekken van de bijstandsuitkering. De bestuurlijke verkenning die momenteel loopt, richt zich op het optimaliseren van de samenwerking tussen gemeenten en Werkzaak voor inwoners die arbeidsperspectief én een zorgbehoefte hebben. Zoals het (meer) inzetten van gezamenlijke expertise en elkaars instrumentarium.

Jobcoaching

Jobcoaching is een instrument gericht op ondersteuning van de werknemer op de werkplek. Het kan van toegevoegde waarde zijn voor mensen met een arbeidsbeperking. In 2024 hebben we richtlijnen ontwikkeld voor de aanvraagprocedure en monitoren we de implementatie.

Marktontwikkelingen

De verwachting is dat de krapte op de arbeidsmarkt ook de komende jaren aanhoudt. De mismatch blijft en wij moeten met werkgevers kijken op welke manieren er nog matches gemaakt kunnen worden. Ook gaan werkgevers bij het moeilijk ingevuld krijgen van hun vacatures kijken naar technologische toepassingen. De markt biedt kansen, bijvoorbeeld met de energietransitie. Zo komen er in de assemblage- en maakindustrie meer arbeidsplaatsen vanwege de productie van warmtepompen. Ook de mogelijkheden in de zorg zijn groot. We willen vanuit Speciaal Facilitair (onze schoonmaakpoot) een opstap bieden naar aanverwante taken binnen de zorg om doorontwikkeling mogelijk te maken. Dit sluit aan bij het strategische thema van een leven lang leren. De industrie van in- en ompakwerk is onzekerder. De prijzen van artikelen staan onder druk en materiaal is duur(der) waardoor soms andere keuzes gemaakt worden. Dat kan van invloed zijn op de hoeveelheid productiewerk dat beschikbaar blijft voor onze doelgroep.

Projectsubsidies

Om onze dienstverlening te verbeteren en om te innoveren maken we gebruik van verschillende subsidieregelingen. Via de subsidieregelingen van ZonMw (voor keuzehulpinstrument EVA), ESF (voor leerwerkroutes) en ReactEU (voor Cirtex) ontvingen we projectsubsidies. Die maken onderdeel uit van de projectfinanciering van die projecten. Als er voor innovatieve projecten mogelijkheden bestaan voor externe financiering zetten we daaropin. We scannen steeds de mogelijkheden en zetten een externe subsidiezoeker in.

Dienstverbanden

Het gemiddelde aantal dienstverbanden voor doelgroepen (intern en extern met een loonkostensubsidie) was begin 2023 circa 1.300. Op basis van de realisatie in de afgelopen jaren hebben we rekening gehouden met een daling van de Wsw met 6 procent. Landelijk wordt uitgegaan van een daling van ongeveer 5 procent van de Wsw. Voor de landelijke taakstelling en financiering voor de doelgroep beschut gaat het Rijk ervan uit dat de instroom in de regeling beschut werken een derde is van de uitstroom van de Wsw. De doelgroep beschut werken groeit hiermee. Twee derde van de uitstroom Wsw stroomt in de Participatiewet in.

Aantallen per 1-1						
	2022	2023	2024	2025	2026	2027
P-wet	130	133	136	143	143	143
Beschut	88	110	118	121	122	125
Wsw	695	633	595	559	526	494
LKS P-wet	277	332	387	401	401	401
LKS Wsw	94	94	88	83	73	73
Totaal	**1.284**	**1.302**	**1.324**	**1.307**	**1.265**	**1.236**

De ontwikkeling laat zien dat de groei vooral in het aantal plaatsingen met loonkostensubsidie zit.
Eerder maakten we al de strategische keuze om met name jongere niet uitkeringsgerechtigden vanuit het voorgezet speciaal en praktijkonderwijs actief te begeleiden. Want hoe eerder we (kwetsbare) mensen begeleiden, hoe beter de slagingskansen zijn om hen richting duurzaam werk te begeleiden.

Wat mag het kosten?

Bedragen (in €)						
	Rekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Meerjarenraming 2025	2026	2027
Lasten	14.908.500	12.662.900	11.978.298	11.692.800	11.826.900	11.914.100
Baten	6.578.000	5.915.000	7.457.898	7.248.500	7.714.500	8.100.700
Saldo van baten en lasten	**-8.330.500**	**-6.747.900**	**-4.520.400**	**-4.444.300**	**-4.112.400**	**-3.813.400**
Toevoeging aan reserves						
Onttrekking aan reserves	246.800	407.100	50.000	50.000	0	0
Mutatie reserves	**246.800**	**407.100**	**50.000**	**50.000**	**0**	**0**
Totaal	**-8.083.700**	**-6.340.800**	**-4.470.400**	**-4.394.300**	**-4.112.400**	**-3.813.400**

Toelichting bij tabel

De salarislasten op dit programma dalen met 1,5 miljoen euro. Dit heeft een technische oorzaak: in de begroting 2023 zijn de salarislasten van de programma's SW en Beschut begroot op het programma Participatie. In 2024 zijn deze op de juiste wijze gesplitst naar beide programma's.
Bij de herijking van het participatiebudget zijn meer gelden beschikbaar gekomen. Deze worden gedeeltelijk ingezet voor in te kopen re-integratie instrumenten. De verhoging van de rijksbijdrage zorgt voor de hogere baten binnen dit programma.

Omzet, inleenvergoeding en loonkostensubsidies

Het realiseren van omzet is geen doelstelling op zich. Het draagt bij aan onze primaire doelstelling: duurzame plaatsing van werkzoekenden. Als opstap naar duurzaam regulier werk en voor een groep als maximaal haalbaar, detacheren we werkzoekenden bij werkgevers die daarvoor een vergoeding betalen. In de omzet verwerken we ook de gevolgen van de doorbelasting van de interne omzet voor doelgroepprofessionals.

De bruto omzet daalt in het programma Participatie met 700.000 euro. De totale netto-netto omzet (over alle programma's heen) daalt ten opzichte van 2023 met 300.000 euro. Dit komt door lagere inkoopkosten, een iets hogere omzet en een hogere inleenvergoeding.

Voor de inleenvergoeding gaan we uit van een loonwaarde voor de doelgroep Beschut van 50% en voor de doelgroep uit de Participatiewet van 60%. De inleenvergoeding stijgt met 200.000 euro. Plaatsing van werkzoekenden in een dienstverband resulteert in besparing in het programma Inkomen omdat de uitkeringslast lager wordt. Het restant van de loonkosten komt terug als loonkostensubsidie bij het programma Inkomen.

De begroting 2024 laat de volgende ontwikkeling van de netto omzet binnen alle programma's zien:

Omzet (bedragen in €)	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Gefactureerde omzet						
Participatie	1.068.908	1.920.800	1.062.000	1.115.100	1.170.855	1.229.398
Beschut	756.192	703.700	1.327.500	1.349.669	1.372.209	1.395.125
SW	7.129.500	6.197.600	6.460.500	6.202.080	5.953.997	5.715.837
Totaal	**8.954.600**	**8.822.100**	**8.850.000**	**8.666.849**	**8.497.061**	**8.340.359**
Kosten van de omzet						
Totaal	927.700	1.000.700	868.500	868.471	868.561	886.359
Netto omzet	**8.026.900**	**7.821.400**	**7.981.500**	**7.798.378**	**7.628.500**	**7.454.000**
Inleenvergoedingen						
Participatie	1.779.600	1.716.980	1.965.200	2.172.178	2.220.600	2.220.600
Beschut	919.700	1.143.120	1.381.300	1.495.600	1.508.100	1.533.200
Totaal	2.699.300	2.860.100	3.346.500	3.667.778	3.728.700	3.753.800
Netto-netto omzet	**5.327.600**	**4.961.300**	**4.635.000**	**4.130.600**	**3.899.800**	**3.700.200**

Thomas Piketty:

"Een overheid die haar burgers niet beschermt tegen armoede en ongelijkheid heeft haar legitimiteit verloren"

Vluchtelingen en migranten

De toename van het aantal vluchtelingen maakt dat ook de samenwerking met Regiokantoor die gaat over inburgering, ROC vanwege de taal, en organisaties die zich bezig houden met vluchtelingen, van groot belang is.

Aziz vluchtte uit Eritrea. Als alleenstaande moeder en statushouder was het in het begin erg zwaar voor Aziz. De cultuur en taal zijn heel anders dan ze gewend was. Ze werkte vrijwilliger in een verpleeghuis.

Werkzaak Rivierenland begeleide haar bij haar wens op diploma's te halen. 'Ze begon op niveau 1, haalde een extra taalcursus. Doorliep de leerwerkroute Zorg die Werkzaak aanbiedt met het ROC en slaagde vervolgens voor de niveau 2.

Dankzij haar doorzettingsvermogen durfde ze over haar eigen angsten heen te gaan. Kijk waar ze nu staat met twee diploma's op zak! Aziz gaat nu alles zelfstandig regelen. Ze wil de opleiding doktersassistent doen terwijl ze blijft werken bij De Wielewaal. Haar droombaan is om dokter te worden.

5.3 Programma Wet sociale werkvoorziening

Wat willen we bereiken?
Werk draagt bij aan het welbevinden, het biedt structuur en het bevordert de gezondheid. Wanneer het kan, werken medewerkers bij reguliere werkgevers. Werk bij Werkzaak is in bedoeld om mensen te ontwikkelen en als opstap naar de reguliere arbeidsmarkt. Het is daarom in principe tijdelijk: wanneer het kan worden medewerkers gedetacheerd of geplaatst bij reguliere werkgevers.

Wat gaan we daarvoor doen?
We zorgen voor werkzaamheden met ontwikkelaspecten voor onze medewerkers. De activiteiten zijn opgenomen in het programma Participatie (5.2).

Ontwikkeling van het aantal dienstverbanden:

Aantallen per 1-1						
	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Wsw	695	633	595	559	526	494
LKS Wsw	94	94	88	83	73	73
Totaal	**789**	**727**	**683**	**642**	**599**	**567**

Wat mag het kosten?

Bedragen (in €)						
	Rekening	Begroting	Begroting	Meerjarenraming		
	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Lasten	20.011.600	19.332.600	24.959.600	24.105.200	22.972.800	21.908.499
Baten	26.262.300	25.360.500	26.091.400	24.944.100	23.564.100	22.261.100
Saldo van baten en lasten	**6.250.700**	**6.027.900**	**1.131.800**	**838.900**	**591.300**	**352.601**
Toevoeging aan reserves						
Onttrekking aan reserves						
Mutatie reserves	0	0	0	0	0	0
Totaal	**6.250.700**	**6.027.900**	**1.131.800**	**838.900**	**591.300**	**352.601**

Toelichting bij tabel
Bij de SW is rekening gehouden met een daling van 6% van het aantal FTE (landelijk 5%). Daarnaast is rekening gehouden met een indexering van 3% per 1 juli 2023 en 4,2% vanaf 1 januari 2024 op de loonkosten. De lasten stijgen hierdoor met 700.000 euro. Vanaf 2025 vervalt het lage inkomensvoordeel (LIV). Dat zorgt voor een forse toename van de lasten.

In de begroting 2023 zijn de salarislasten van de programma's SW en Beschut begroot op het programma Participatie. In 2024 zijn deze gesplitst. Dit levert een correctie op in de lasten van dit programma van 4,9 miljoen euro.

De indexering is ook toegepast op de te ontvangen rijksbijdrage uit de septembercirculaire 2022. Dit levert een stijging van de rijksbijdrage op van 600.000 euro ten opzichte van de begroting 2023. Het subsidieresultaat SW komt iets lager uit dan het opgenomen subsidieresultaat in de begroting 2023 en is nog steeds positief.

Afspraken bestuurlijke agenda

In de bestuurlijke agenda is afgesproken dat de werkelijke gemaakte kosten voor de doelgroep Wsw worden doorbelast naar de deelnemers.

In onderstaand overzicht worden de verwachte kosten voor de doelgroep afgezet tegen de rijksvergoeding wat leidt tot het subsidieresultaat Wsw. Deze vertaling leidt tot de volgende effecten:

Wsw resultaat					
	2023	2024	2025	2026	2027
Kosten Wsw	19.981.100	19.845.900	18.957.000	17.824.600	16.760.300
Rijksvergoeding Wsw	20.811.900	21.405.500	20.739.600	20.208.000	19.792.400
Totaal	**-830.800**	**-1.559.600**	**-1.782.600**	**-2.383.400**	**-3.032.100**

5.4 Programma beschut werk

Wat willen we bereiken?
Beschut werk is een instrument voor mensen die kunnen werken in een aangepaste omgeving. Het gaat hierbij om mensen die begeleiding en/of aanpassing(en) van het werk nodig hebben en daardoor wel kunnen werken. Dit kan bij een werkgever of bij Werkzaak. De verwachting is dat deze beschutte werkplekken in toenemende mate nodig zijn voor jongeren die van vso-pro scholen uitstromen op de arbeidsmarkt. Deze jongeren werden in het verleden gekeurd en ontvangen via het UWV een Wajong uitkering. Vanaf de invoering van de Participatiewet 1 januari 2015 melden deze jongeren zich bij ons. Door de samenwerking met de scholen valt er geen jongere tussen wal en schip.

Wat gaan we daarvoor doen?
Via een arbeidsoriëntatie bij Werkzaak onderzoekt de werkzoekende wat hij of zij kan. Vervolgens wordt er aan de hand van een plan van aanpak een in- of externe beschutte werkplek gezocht. Voor de overige activiteiten wordt verwezen naar het programma Participatie (5.2).

Aantal dienstverbanden blijft groeien
De doelgroep beschut groeit de komende jaren. Tegenover de afname van een derde van Wsw-bestand staat een groei van de doelgroep beschut. Op basis van deze groei ontwikkelen de baten en lasten zich. De inzet van interne (ambtelijke) capaciteit verschuift van de Wsw doelgroep naar beschut en is van invloed op het programma resultaat.

Voor de doelgroep beschut ontvangen we een rijksvergoeding die gebaseerd is op de taakstelling voor deze doelgroep. Het werkelijke aantal beschutters met een dienstverband bij Werkzaak is op dit moment lager dan de taakstelling door een lager aantal indicaties dan de taakstelling. Overigens is het aantal (fors) hoger dan landelijk gemiddeld. Iedereen die een indicatie heeft, hebben we in beeld en voor zover ze nog geen betaald werk hebben, bemiddelen we ze naar een interne of externe werkplek.

Aantallen per 1-1						
	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Beschut	88	110	118	121	122	125
Totaal	**88**	**110**	**118**	**121**	**122**	**125**

Als het aantal mensen met een dienstverband bij Werkzaak stijgt naar het niveau van onze taakstelling komen we financieel gezien te kort op de specifieke rijksvergoeding voor de begeleiding van deze doelgroep. De loonkosten voor deze doelgroep worden betaald uit verstrekte loonkostensubsidies en inleenvergoedingen. Hier resteert een nadeel, dat wordt gecompenseerd door een voordeel op BUIG.

Wat mag het kosten?

Bedragen (in €)						
	Rekening	Begroting	Begroting	Meerjarenraming		
	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Lasten	1.003.800	1.481.400	3.058.900	3.199.300	3.228.800	3.270.800
Baten	2.129.400	2.280.000	2.350.700	2.456.900	2.564.200	2.671.800
Saldo van baten en lasten	**1.125.600**	**798.600**	**-708.200**	**-742.400**	**-664.600**	**-599.000**
Toevoeging aan reserves						
Onttrekking aan reserves						
Mutatie reserves	0	0	0	0	0	0
Totaal	**1.125.600**	**798.600**	**-708.200**	**-742.400**	**-664.600**	**-599.000**

Toelichting bij tabel

In de begroting 2023 zijn de salarislasten van de programma's SW en Beschut begroot op het programma Participatie. In 2024 zijn deze gesplitst naar beide programma's. Dit levert een correctie op in de lasten van dit programma van 1,4 miljoen euro.

5.5 Programma inkomensvoorziening

Wat willen we bereiken?

Wij bieden bestaanszekerheid aan mensen die niet in staat zijn werk te verrichten waarmee ze volledig in hun bestaan kunnen voorzien. Dit gebeurt in de vorm van een uitkering of als loonkostensubsidie. Het verstrekken van een uitkering gebeurt langdurig bij een vrijstelling van de arbeidsplicht of tijdelijk als overbrugging. Degenen die parttime werken ontvangen een aanvullende uitkering. Mensen die nog ver van de arbeidsmarkt staan begeleiden we richting de arbeidsmarkt. Voor sommige mensen blijkt vrijwilligerswerk het maximaal haalbare.

Wat gaan we daarvoor doen?

Wij gaan het volgende doen om onze dienstverlening verder te verbeteren en het proces voor uitkeringsgerechtigden nog beter in te richten:

- Mensen die parttime werken krijgen de mogelijkheid om hun inkomstenformulieren digitaal in te vullen en in te leveren. Zo daalt de administratieve last voor deze groep.
- Alle uitgaande correspondentie naar uitkeringsgerechtigden wordt in begrijpelijke taal opgesteld (B1).
- We doen klantwaarde-onderzoek onder uitkeringsgerechtigden op onderdelen van de dienstverlening.
- De caseloads van inkomensconsulenten zijn naar regio ingedeeld. Dit betekent dat werkcoaches en inkomensconsulenten meer verbinding met elkaar hebben en hierdoor de belangen van de uitkeringsgerechtigde beter kunnen dienen.
- Bij heronderzoeken komt meer aandacht voor eventuele schulden omdat schulden een belemmering zijn voor participatie in de samenleving. Dit willen we gaan doen in afstemming met onze ketenpartners.
- We geven informatie en advies aan ondernemers. Na de Tozo-regeling weten meer ondernemers de consulenten bijzondere bijstand (Bbz) te vinden.
- We begeleiden ondernemers met financiële problemen door het beoordelen van aanvragen voor Bbz-levensonderhoud en Bbz-bedrijfskrediet.

Het kabinet is voornemens in 2024 de Participatiewet in balans in te voeren. Bij de implementatie geven we aandacht aan rechten en plichten die zinvol en begrijpelijk zijn en nageleefd kunnen worden door iedere uitkeringsgerechtigde. Waarbij, als de situatie daarom vraagt, proportioneel gesanctioneerd kan worden. Onze visie op naleving waarbij de menselijke maat en mee blijven doen centraal staat, is daarbij behulpzaam.

Indicatoren

Indicatoren		
	Activiteiten	Doel
Rechtmatige en doelmatige verstrekking van bijstand en salaris aan mensen die hier recht op hebben	Werkzoekenden met recht op Participatiewetuitkering die per 1ste van de maand voldoen aan de verplichtingen, ontvangen uitkering uiterlijk 10de van de maand	100%
Instroompercentage	Actief inzetten op het toeleiden van mensen naar werk en hen de inkomensvoorziening of uitkering laten ontvangen waarop ze recht hebben (zoals WW)	50%
Besparing realiseren op inkomensdeel uit opgegeven inkomsten	Zoveel mogelijk werkzoekenden met een PW/IOAW- uitkering (gedeeltelijk) aan het werk helpen. Het resultaat is besparing op BUIG-gelden.	1,5 miljoen
Onterecht verstrekte bijstand, al dan niet door gepleegde fraude terugvorderen	Terugvordering van te veel en ten onrechte verstrekte uitkeringen	1 miljoen

Conjunctuur

Na de indrukwekkende herstelgroei in 2021 en 2022 volgen naar verwachting twee jaren met matige economische groeicijfers. Hoge prijzen, gestegen rentes en dalende huizenprijzen laten namelijk steeds meer sporen achter in de Nederlandse economie, wat in 2023 en 2024 zal doorzetten. Na de bijna 12 procent inflatie in 2022, verwachten we dat prijzen in 2023 doorstijgen en ondanks het energieprijsplafond gemiddeld nog eens 4,2 procent hoger uitkomen.

In 2024, wanneer het prijsplafond waarschijnlijk deels afloopt, nemen de prijzen naar verwachting weer harder toe en komt de inflatie uit op 5,9 procent. Voor 2023 voorzien we een bescheiden plus voor de Nederlandse economie van 0,6 procent, gevolgd door 1,0 procent economische groei in 2024.

We gaan ervan uit dat de werkloosheid beperkt oploopt en historisch gezien laag blijft. Voor 2023 komt het werkloosheidscijfer uit op 4,1 procent en voor 2024 verwachten we 4,5 procent. Het effect hiervan op het totale aantal bijstandsuitkeringen is naar verwachting een lichte stijging voor 2024.

Aantallen per 1-1						
	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Aantal werkzoekenden	2.539	2.447	2.398	2.422	2.446	2.471
Totaal	**2.539**	**2.447**	**2.398**	**2.422**	**2.446**	**2.471**

In financiële zin maakt de crisis het begroten onzeker. Voor het resultaat tussen de rijksvergoeding en de kosten nemen we een stelpost op in de begroting zodat de impact op de begroting gedempt wordt bij een onvoorziene grote toename van het aantal huishoudens in de bijstand. Onze opgave is om het minstens zo goed te doen als het landelijk gemiddelde.

Bedragen (in €)						
	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Lasten BUIG	36.204.900	40.119.200	41.246.800	41.710.600	42.156.400	42.547.400
Loonkostensubsidies	4.007.300	4.844.700	5.423.800	5.657.200	5.670.100	5.708.800
Nettolasten BUIG	**40.212.200**	**44.963.900**	**46.670.600**	**47.367.800**	**47.826.500**	**48.256.200**
Rijksvergoeding BUIG	37.140.400	43.371.500	44.892.400	45.088.800	45.274.500	45.448.800
Rijksvergoeding LKS	4.106.200	5.770.500	6.313.500	6.629.200	6.960.700	7.308.700
Rijksvergoeding	**41.246.600**	**49.142.000**	**51.205.900**	**51.718.000**	**52.235.200**	**52.757.500**
Saldo BUIG	**1.034.400**	**4.178.100**	**4.535.300**	**4.350.200**	**4.408.700**	**4.501.300**
Stelpost BUIG		2.850.000	4.535.300	4.350.200	4.408.700	4.501.300
Resultaat BUIG	**1.034.400**	**1.328.100**	**-**	**-**	**-**	**-**

In de primitieve begroting van 2023 was nog geen rekening gehouden met de stijging van het minimumloon met 10,15%. Dit kon ook niet omdat op het moment dat de begroting 2023 werd opgesteld deze stijging nog niet bekend was. De Rijksoverheid heeft een schatting afgegeven voor de Rijksvergoeding 2023 in verband met de stijging van het wettelijk minimumloon met 10,15%. Voor de te ontvangen Rijksvergoeding in 2024 wordt rekening gehouden met een minimumloonstijging van 4,2% en voor 2025 - 2027 met 1%. Voor 2024 - 2027 dient de stelpost BUIG als buffer voor onvoorziene kostenstijgingen.

De ontwikkeling van de aantallen is toegelicht in het programma participatie.

Aantallen per 1-1						
	2022	2023	2024	2025	2026	2027
P-wet (WWA/Flex)	130	133	136	143	143	143
Beschut	88	110	118	121	122	125
LKS P-wet	277	332	387	401	401	401
Totaal	**495**	**575**	**641**	**665**	**666**	**669**

Gemiddelde LKS (in €)			
	2022	2023	2024
P-wet (WWA/Flex)	7.420	8.280	8.750
Beschut	9.490	12.384	12.900
LKS extern	7.530	8.410	8.890

Voor 2024 wordt rekening gehouden met een minimumloonstijging van 4,2% + 1,5% prijspeil.

Gemiddeld uitkeringsbedrag (in €)			
	2022	2023	2024
IOAW	15.630	17.450	18.440
IOAZ	15.050	16.800	17.760
Uitkering	15.370	17.160	18.140
BBZ	5.500	6.140	6.490

In de primitieve begroting van 2023 was nog geen rekening gehouden met de stijging van het minimumloon van 10,15%. Voor 2024 wordt rekening gehouden met een minimumloonstijging van 4,2% plus 1,5% prijspeil.

Wat mag het kosten?

Bedragen (in €)						
	Rekening	Begroting	Begroting	Meerjarenraming		
	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Lasten	49.085.900	50.963.500	57.616.800	58.132.300	58.649.500	59.171.800
Baten	43.450.000	46.420.000	52.828.900	53.341.000	53.858.200	54.380.500
Saldo van baten en lasten	**-5.635.900**	**-4.319.300**	**-4.787.900**	**-4.791.300**	**-4.791.300**	**-4.791.300**
Toevoeging aan reserves						
Onttrekking aan reserves	60.000					
Mutatie reserves	60.000	0	0	0	0	0
Totaal	**-5.575.900**	**-4.319.300**	**-4.787.900**	**-4.791.300**	**-4.791.300**	**-4.791.300**

Toelichting bij tabel

In de primitieve begroting van 2023 was nog geen rekening gehouden met de stijging van het minimumloon van 10,15%. Bij het opstellen van de begroting 2023 was dat namelijk nog niet bekend. Die wijziging wordt nog verwerkt in de bestuursrapportage 2023. In deze begroting 2024 is hier al rekening mee gehouden. Aan de batenkant is door het Rijk rekening gehouden met de Rijksvergoeding 2023 inclusief de gehouden met de stijging van het wettelijk minimumloon met 10,15%. Voor Rijksvergoeding 2024 wordt rekening gehouden met een minimumloonstijging van 4,2%, voor 2025 - 2027 met 1%.

Programma manager Malinda Janssen:

"Technologie maakt moeilijk werk makkelijker"

5.6 Overhead

Wat willen we bereiken?
We ondersteunen de uitvoering van de voorgaande programma's. Dat doen we kaderstellend (bijvoorbeeld door het opstellen van een begroting en beleid), adviserend (onder andere op gebied van keuzes voor applicaties en inrichting daarvan) en controlerend (door inrichting van de interne controle die toeziet op een rechtmatige en doelmatige uitvoering).

Wat gaan we daarvoor doen?
We handelen naar onze besturingsfilosofie, die uitgaat van continue verbeteren en het leveren van klantwaarde. Hierbij richten we ons op de werkzoekende, werkgever en gemeente. We zetten procesmanagement als middel in: we verbeteren onze dienstverlening door periodiek onze processen te optimaliseren. Dat doen we in onderlinge balans tussen de drie-eenheid van klantbelang, rechtmatigheid en efficiency.

We hebben een verantwoordingsplicht over wat we doen, de resultaten die we behalen en tegen welke kosten we dat doen. De afgelopen jaren hebben we businesscases gemaakt voor projecten en nieuwe dienstverlening met grote impact, zoals leerwerkroutes en binnen te halen werkzaamheden voor onze doelgroep die werkzaam is in onze ontwikkel- en productiehallen. Dit breiden we uit naar specifieke doelgroepen en aanpakken zodat we analyses en afwegingen kunnen maken op maatschappelijke kosten en baten.

We geven innoveren blijvend een plek in de organisatie. Zoals geconcludeerd door de onderzoeksbureaus die in 2022 advies uitbrachten, bestaat er geen blauwdruk voor het efficiënt en effectief uitvoeren van de Participatiewet en aanverwante regelgeving. De bovengemiddelde resultaten die Werkzaak boekt, zijn onder andere te herleiden naar de pilots en experimenten.

Voor 2024 verwachten we onder andere de volgende thema's waarop we innovaties verkennen en uitvoeren: technologie die inclusie kan verhogen, methodisch werken, ervaringsdeskundigheid, circulair textiel sorteercentrum Rivierenland (Cirtex), statushouders, jongeren en armoede. Werkzaak Rivierenland heeft een reserve met het innovatiebudget. We verwachten in 2024 daarvan 50.000 euro te benutten voor het doen van innovaties binnen deze thema's. Waar mogelijk, financieren we de innovaties met (deels) de inzet van externe middelen.

We zien een maatschappelijke ontwikkeling die meer en meer vraagt om te handelen naar de menselijke maat. Dat krijgt zijn beslag in wet- en regelgeving, vraagt om vertaling in beleid en om maatwerk bij de uitvoering. Hierop hebben we de afgelopen jaren geanticipeerd en we geven dat verder vorm met bijvoorbeeld intervisie en verdergaande regie voor de werkzoekenden.

Daarnaast zien we een noodzaak en grote meerwaarde in de samenwerking met private partijen. De grote opdrachten waarvoor we als samenleving staan op gebied van bijvoorbeeld duurzaamheid, circulariteit, migratie en inclusie hebben een grote relatie met de primaire opdracht van Werkzaak om mensen duurzaam aan het werk te helpen. Dat vraagt om samenwerking met private partijen (waarmee we ook nieuwe vormen van subsidie kunnen aanboren) en impulsen aan nieuwe initiatieven waarmee we kansen vergroten om de mensen uit onze doelgroep aan het werk te helpen en houden.

Wat mag het kosten?

Bedragen (in €)	Rekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Meerjarenraming 2025	2026	2027
Lasten	7.382.700	12.072.000	10.473.600	10.345.100	10.405.600	11.400.900
Baten	15.205.700	15.925.600	19.288.900	19.539.800	19.488.200	20.357.600
Saldo van baten en lasten	**7.823.000**	**3.853.600**	**8.815.300**	**9.194.700**	**9.082.600**	**8.956.700**
Toevoeging aan reserves	914.000		0	0	0	0
Onttrekking aan reserves	884.700	100.100	149.500	24.500	24.500	24.500
Mutatie reserves	-29.300	100.100	149.500	24.500	24.500	24.500
Totaal	**7.793.700**	**3.953.700**	**8.964.800**	**9.219.200**	**9.107.100**	**8.981.200**

Toelichting bij tabel

De lasten van overhead zijn in de begroting 2024 ten opzichte van de begroting 2023 lager door de doorbelasting van salarissen aan de programma's. Dit komt door een stijging van de salarissen van 1,6 miljoen euro en een hogere doorbelasting van salarissen aan programma's van 4,3 miljoen euro.

De materiële kosten zijn verhoogd met 6,8%, dit levert een nadeel op van 500.000 euro. De doorbelasting van de projecten levert een nadeel van op 500.000 euro.

Beleidsindicatoren

In het Besluit begroting en verantwoording (BBV) zijn beleidsindicatoren vastgesteld, die verplicht in programma's en programmaverantwoording opgenomen moeten worden. De wettelijke verplichte beleidsindicatoren op bedrijfsvoering zijn als volgt.

Indicator		jaarrekening 2022	begroting 2023	begroting 2024
1. Formatie	FTE per 1000 inwoners	0,86	0,92	0,92
2. Bezetting	FTE per 1000 inwoners	0,93	0,93	0,97
3. Apparaatskosten	Kosten per inwoner	101,24	95,68	118,4
4. Externe inhuur	Kosten als % van de totale loonsom + totale kosten inhuur	7,76%	8,40%	6,77%
5. Overhead		7,98%	10,20%	9,67%*

* Dit percentage wordt berekend door de totale overheadslasten te delen door het begrotingstotaal.

5.7 Algemene dekkingsmiddelen

Onder de algemene dekkingsmiddelen valt treasury.

Wat willen we bereiken?
Een structureel dekkende begroting.

Wat gaan we ervoor doen?
Wij werken aan een gezonde financiële positie met verantwoorde gemeentelijke lasten.

Wat mag het kosten?
De structurele lasten worden in principe gedekt door structurele baten.

Bedragen (in €)						
	Rekening	Begroting	Begroting	Meerjarenraming		
	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Lasten	56.600	49.400	47.900	46.400	45.000	45.000
Baten	149.400	79.400	77.900	76.400	75.000	75.000
Saldo van baten en lasten	**92.800**	**30.000**	**30.000**	**30.000**	**30.000**	**30.000**
Toevoeging aan reserves						
Onttrekking aan reserves						
Mutatie reserves	0	0	0	0	0	0
Totaal	**92.800**	**30.000**	**30.000**	**30.000**	**30.000**	**30.000**

Ontwikkelen

Ontwikkelen is een van onze drie kernwaarden. Ieder mens heeft talent. Iedereen kan leren en zich verder ontwikkelen.

Wij versterken de ander bij het ontdekken, benutten en vergroten van talenten. We geven regie aan de ander waar dat kan. We proberen en leren elke dag

6 Financiële begroting

Dit onderdeel geeft de financiële positie voor het begrotingsjaar 2024 en de komende jaren weer. De volgende tabel geeft een overzicht van de baten en lasten, waarvoor het bestuur autoriseert. Hiermee wordt het vastgelegde beleid, dat is opgenomen in de programma's, uitgevoerd.

Bedragen (in €)						
	Rekening	Begroting	Begroting	Meerjarenraming		
	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Lasten						
Bestuur en beleid	28.500	100.100	110.100	110.100	110.100	110.100
Participatie	14.908.500	12.662.900	11.978.300	11.692.800	11.826.900	11.914.100
Sociale werkvoorziening	20.011.600	19.332.600	24.959.600	24.105.200	22.972.800	21.908.500
Beschut werk	1.003.800	1.481.400	3.058.900	3.199.300	3.228.800	3.270.800
Inkomensvoorziening	49.085.900	50.152.500	57.616.800	58.132.300	58.649.500	59.171.800
Algemene dekkingsmiddelen	56.600	49.400	47.900	46.400	45.000	45.000
Overhead	7.382.700	12.072.000	10.473.600	10.345.100	10.405.600	11.400.900
Onvoorzien	0	50.000	50.000	50.000	50.000	50.000
Totaal lasten	**92.477.600**	**95.900.900**	**108.295.200**	**107.681.200**	**107.288.700**	**107.871.200**
Baten						
Bestuur en beleid	0	0	0	0	0	0
Participatie	6.578.000	5.915.000	7.457.900	7.248.500	7.714.500	8.100.700
Sociale werkvoorziening	26.262.300	25.360.500	26.091.400	24.944.100	23.564.100	22.261.100
Beschut werk	2.129.400	2.280.000	2.350.700	2.456.900	2.564.200	2.671.800
Inkomensvoorziening	43.450.000	45.833.200	52.828.900	53.341.000	53.858.200	54.380.500
Algemene dekkingsmiddelen	149.400	79.400	77.900	76.400	75.000	75.000
Overhead	15.205.700	15.925.600	19.288.900	19.539.800	19.488.200	20.357.600
Onvoorzien	0	0	0	0	0	0
Totaal baten	**93.774.800**	**95.393.700**	**108.095.700**	**107.606.700**	**107.264.200**	**107.846.700**
Saldo van baten en lasten	**1.297.200**	**-507.200**	**-199.500**	**-74.500**	**-24.500**	**-24.500**
Reservemutaties	**277.300**	**507.200**	**199.500**	**74.500**	**24.500**	**24.500**
Resultaat	**1.574.500**	**0**	**0**	**0**	**0**	0

6.1 Uitgangspunten begroting

Voor het bepalen van de uitgangspunten van de financiële begroting zijn van belang: de formatie, de indexatie en de financiële doorvertaling van de bedrijfsvoeringskosten.

Formatie
De formatieomvang is voor een groot deel opgebouwd op basis van de dienstverlening en de caseload (hoeveel werkzoekenden begeleidt een medewerker en wat is de intensiteit van hun begeleidingsbehoefte). Omdat de formatie bij de begroting (jaar voorafgaand) wordt bepaald zijn er altijd omstandigheden die leiden tot een afwijking van de benodigde formatie. Dit komt door de ontwikkeling in aantallen en begeleidingsbehoefte van onder meer het uitkeringsbestand, het aantal mensen dat een dienstverband heeft in het kader van de Wet sociale werkvoorziening of de Participatiewet en het aantal mensen dat aan het werk is met een loonkostensubsidie. De formatie in de begroting wordt gedurende het jaar niet aangepast. Slechts wanneer de afwijking in formatie groter is dan 5 procent vindt er een doorvertaling plaats in de begroting.

Projectfinanciering
We zetten ook in op (externe) projectfinancieringen met als doel projecten te kunnen bekostigen die bijdragen aan het verwezenlijken van onze doelen en ambitie. Met de projectfinancieringen kunnen we tijdelijke capaciteit aantrekken en benodigde middelen inkopen. Deze hebben beiden geen effect op het resultaat bedrijfsvoering.

Salariskosten
De personele kosten ramen we op basis van het maximum van de schaal; het inhuurbudget voor ziekte en andere vormen van afwezigheid zoals ouderschapsverlof, maakt hier onderdeel van uit.

Indexering
De prijsontwikkeling is een van de uitgangspunten van de begroting. We sluiten zoveel als mogelijk aan op de werkelijke ontwikkelingen en stemmen de percentages af met de gemeenschappelijke regelingen in Rivierenland. We onderscheiden de indexcijfers:

- Loonkostenontwikkeling
- Prijsontwikkeling goederen en diensten
- Omzet

Loonkostenontwikkeling
We voldoen aan de eisen van de cao's en volgen de prijsontwikkeling binnen het wettelijk minimumloon. De lonen worden tweemaal per jaar geïndexeerd. Het wettelijk minimumloon is per 1 januari 2023 verhoogd met 10,15 procent. Per 1 juli 2023 is het wettelijk minimumloon met nog eens met 3 procent verhoogd (1,5 procent over het hele jaar). Uitkeringen die gekoppeld zijn aan het minimumloon zoals AOW, bijstand en de Wajong zijn tegelijkertijd ook verhoogd. Er vindt een verwerking van de verhoging van het wettelijk minimumloon plaat in het macrobudget 2023. Zoals gebruikelijk wordt deze prijsbijstelling niet bij de voorlopige vaststelling, maar bij de definitieve vaststelling van het macrobudget 2023, in de septembercirculaire 2023, meegenomen.

Cao-afspraken en raming salariskostenstijging

De gemeenschappelijke regelingen maakten afspraken over de systematiek van het in de begroting verwerken van de salariskostenstijgingen en de daarbij gewenste onderlinge harmonisering. Afgesproken is, dat aansluiting wordt gezocht bij de CPB stijging van de lonen (de geraamde loonontwikkeling), die in de, door het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, uitgebrachte septembercirculaire is gepubliceerd. Aanvullend wordt voor de hoogte van de totale salariskostenstijging in de begroting een schatting gemaakt van de verwachte stijging van de pensioenpremies en overige sociale lasten (premies werknemersverzekeringen).

Indexering salarissen

Als basis voor de lonen wordt de huidige cao SGO vanaf 1 januari 2023 gehanteerd. Er is aansluiting gezocht bij de door het CPB geraamde stijging van de lonen (loonvoet sector overheid), die in de door het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties uitgebrachte septembercirculaire 2022 is gepubliceerd. Aanvullend is van de totale salariskostenstijging in de begroting een schatting gemaakt van de verwachte stijging van de pensioenpremies en overige sociale lasten (premies werknemersverzekeringen). In de middellange termijn verkenning van het CPB (maart 2022) wordt een stijging sociale premies verwacht van 0,2 procent.

Index	
	2024
Loonvoet sector overheid (septembercirculaire 2022)	4,20%
Prognose stijging sociale premies	0,20%
Totale loonkostenindex 2024	**4,40%**

Prijsindexering kostenbudgetten

Overeenkomstig de door het CPB opgestelde cijfers in de septembercirculaire 2022, passen we een algemene prijsindexering toe van 6,8 procent. Er is rekening gehouden met de prijsindex voor overheidsconsumptie netto materieel (IMOC) van 2,4 procent plus een correctie over 2023 van 4,4 procent (5,9% - 1,5%). Dit algemene indexeringspercentage passen de andere gemeenschappelijke
regelingen ook toe in de begroting 2024.

Prijsindexering	
	Correctie 2023
Prijsindex begroting 2023 (conform kadernota 2023)	1,50%
Prijs overheidsconsumptie (IMOC)	5,90%
Correctie prijsindex 2023	**4,40%**

Index 2024	
	2024
Prijs overheidsconsumptie (IMOC)	2,40%
Totale prijsindex 2024	**6,80%**

Omzet

Voor de begroting 2024 hanteren we een verwachte stijging van de netto omzet. De onzekere marktomstandigheden beïnvloeden de uiteindelijke begrotingsraming 2024. Hierdoor kan de begrote stijging van de omzet afwijken van de nu aangegeven stijging.

Bijdrage bedrijfsvoering
Door de loon- en prijsindexatie stijgt de bijdrage bedrijfsvoering. De gemeenten worden voor deze stijging gecompenseerd in het gemeentefonds. In totaal werkt Werkzaak binnen de door het Rijk beschikbaar gestelde middelen. De verdeling van de kosten vindt plaats op basis van de afspraken uit de bestuurlijke agenda.

Voor het gedeelte bedrijfsvoeringskosten en -baten dat specifiek aan de Wsw kan worden toegerekend, wordt een vergoeding in rekening gebracht naar rato van het aantal Wsw-ers. Daarnaast betalen de gemeenten die niet voor de Participatiewet participeren een toeslag van jaarlijks nominaal 1.000 euro per Wsw-er. Ook brengen deelnemers die participeren in de Participatiewet het basisbedrag voor de uitvoering in dat zij ontvangen van het Rijk. Dit ontvangen de gemeenten via het cluster inkomen en participatie in de algemene uitkering. Het verschil wordt verdeeld naar rato van het aantal bijstandsgerechtigden en loonkostensubsidies op grond van de Participatiewet.

Risico's versus de algemene bedrijfsreserve
Op dit moment zijn de gewogen risico's hoger dan de algemene reserve van Werkzaak. Het weerstandsvermogen bedraagt 88 procent. De niet gedekte risico's van 12 procent zullen dus gedekt moeten worden in de begrotingen van de gemeenten.

Bestandsontwikkeling
We baseren ons bij onze raming van de bestandsontwikkeling (aantallen werkzoekenden die we begeleiden) op de regionale trends en ontwikkelingen. Hiermee komen we tot nauwkeurigere inschattingen en volgen niet persé de voorspellingen van het CPB. De impact van de situatie in Oekraïne kunnen we niet doorvertalen in de begroting.

Pluspakket
Het pluspakket is opgenomen in de begroting en wordt met afzonderlijke gemeente(n) afgerekend.

6.2 Vennootschapsbelasting

Met ingang van de begroting 2017 werd de vennootschapsbelasting afzonderlijk in het overzicht van baten en lasten opgenomen. Op basis van de huidige inschattingen zal er de komende jaren geen sprake zijn van vennootschapsbelasting-heffing.

6.3 Onvoorzien

In de begroting is, op advies van de toezichthouder, een post onvoorzien opgenomen van 50.000 euro binnen de bedrijfsvoeringskosten.

Bedragen (in €)						
	Rekening	Begroting	Begroting	Meerjarenraming		
	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Lasten	50.000	50.000	50.000	50.000	50.000	
Baten						
Saldo van baten en lasten	**0**	**-50.000**	**-50.000**	**-50.000**	**-50.000**	**-50.000**
Toevoeging aan reserves						
Onttrekking aan reserves						
Mutatie reserves	0	0	0	0	0	0
Totaal	**0**	**-50.000**	**-50.000**	**-50.000**	**-50.000**	**-50.000**

6.4 Geprognosticeerde balans

De geprognotiseerde balans 2023 is niet in lijn gebracht met de aansluiting realisatie 2021, waardoor er een enorm verschil ontstaat tussen de realisatie 2022, begroting 2024 en meerjarenraming 2025 t/m 2027. Dit is zichtbaar bij de uitzettingen, overlopende activa, vlottende schulden en overlopende passiva. Conform BBV dienen deze onderdelen inzichtelijk te zijn, zodat hiermee een berekening gemaakt kan worden voor de "netto schuldquote (gecorrigeerd voor uitstaande leningen)". Vandaar dat vanaf 2024 deze onderdelen gevuld zijn, waarbij het vertrekpunt de realisatie 2022 is.

Hieronder worden de onderdelen toegelicht waar een aanvullende onderbouwing onder zit.

Bedragen (* € 1.000)						
	Rekening	Begroting	Begroting	Meerjarenraming		
	31-12-2022	31-12-2023	31-12-2024	31-12-2025	31-12-2026	31-12-2027
Activa						
Materiële vaste activa	7.335	8.414	6.713	6.485	6.018	5.562
Financiële vaste activa	773	689	773	773	773	773
Totaal vaste activa	**8.108**	**9.103**	**7.486**	**7.258**	**6.791**	**6.335**
Uitzettingen	18.481	-	16.753	16.748	17.185	17.515
Liquide middelen	597	1.000	597	597	597	597
Overlopende activa	5.854	-	5.854	5.854	5.854	5.854
Totaal vlottende activa	**24.932**	**1.000**	**23.204**	**23.199**	**23.636**	**23.966**
Totaal activa	**33.040**	**10.103**	**30.690**	**30.457**	**30.427**	**30.301**
Passiva						
Reserves	5.756	3.417	3.259	3.059	2.985	2.961
Voorzieningen	365	-	723	795	944	947
Vaste schulden	3.570	3.465	3.360	3.255	3.150	3.045
Totaal vaste passiva	**9.691**	**6.882**	**7.342**	**7.109**	**7.079**	**6.953**
Vlottende schuld	2.063	250	2.063	2.063	2.063	2.063
Overlopende passiva	21.286	2.971	21.285	21.285	21.285	21.285
Totaal vlottende passiva	**23.349**	**3.221**	**23.348**	**23.348**	**23.348**	**23.348**
Totaal passiva	**33.040**	**10.103**	**30.690**	**30.457**	**30.427**	**30.301**

Materiële vaste activa

Bij de Materiële vaste activa is een daling te zien vanaf 2024 ten opzichte van de realisatie 2022. Dit heeft te maken met het feit dat:

- In 2022 onder andere de investeringen in het dak (isolatie en zonnepanelen) zijn gerealiseerd, welke in 5 jaar worden afgeschreven.
- In 2023 het voornemen is het Leerlab te realiseren, waar ook jaarlijks op wordt afgeschreven.
- Vanaf 2024 beperkte investeringen gepland zijn.

Reserves en voorzieningen

In 2023 zijn extra onttrekkingen begroot aan de reserves onderhoud, innovatiefonds, personeel en regiodeal van in totaal 614.000 euro. Verder wordt de reserve onderhoud omgezet naar een voorziening. Dit vanwege het meerjaren onderhoudsplan voor gebouwen. Dit is pas in de begroting 2024 geëffectueerd.

In 2023 waren de in 2022 genomen voorzieningen voor personeel en Cirtex van in totaal 365.000 euro nog niet opgenomen. Verder is in de begroting 2024 het resultaat over 2022 van 1.574.000 euro aan de Algemene reserve toegevoegd. Hiermee stijgt de reserve uiteindelijk met circa 700.000 euro ten opzichte van 2022 en de voorzieningen met 723.000 euro.

6.5 Reserves en voorzieningen

De stand en het gespecificeerde verloop van de reserves en voorzieningen is als volgt. Voor een toelichting over de reserves en voorzieningen verwijzen wij u naar hoofdstuk 6.4.

Reserves & Voorziening per 1 januari (* € 1.000)						
	Rekening	Begroting	Begroting	Meerjarenraming		
	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Reserve						
Algemene reseve	2.100	2.100	2.100	2.100	2.100	2.100
Reserve onderhoud	106	106	0	-	-	-
Reserve innovatiefonds	213	181	104	54	4	4
Reserve personeel	290	190	90	40	40	40
Reserve Regiodeal	314	331		-	-	-
Reserve Tozo afwikkeling	15	15	15	15	15	15
Reserve noodzakelijke investeringen	62	27	0	-	-	-
Reserve afschrijvingen	858	858	834	809	785	761
Reserve projecten	222	116	116	41	41	41
Totaal Reserves	**4.180**	**3.924**	**3.259**	**3.059**	**2.985**	**2.961**
Voorzieningen						
Voorziening Personeel	-	-	125	125	125	125
Verlies Cirtex	-	-	240	240	240	240
Onderhoud pand	-	-	358	430	579	582
Totaal Voorzieningen	**0**	**0**	**723**	**795**	**944**	**947**
Totaal Reserves en Voorzieningen	**4.180**	**3.924**	**3.982**	**3.854**	**3.929**	**3.908**

6.6 Meerjareninvesteringsoverzicht

De volgende nieuwe en vervangingsinvesteringen en afschrijvingskosten zijn in de meerjarenbegroting verwerkt.

Nieuwe en vervangingsinvesteringen							
		Afschrijvings-termijn	2023	2024	2025	2026	2027
Investeringen							
Gronden en terreinen							
-							
Gebouwen							
Vervanging dak	vvi	40					
Realisatie leerlab		30					
Plaatsen zonnepanelen		20					
Machines apparaten en installaties							
Compressor	vvi	10	7.000				
Schrobautomaten	vvi	10		8.000	2.000		
Schoonmaakwagens	vvi	10			25.000		
Sealmachine/krimptunnel	vvi	10			40.000		
Inventaris							
Beeldschermen/oven/stapelaar	vvi	5	29.500				
Automatisering							
Vervanging hardware	vvi	5				225.000	
Telefonie	vvi	3			100.000		
Voorbereidingskrediet ERP		5					
Migratie	vvi	5			350.000		
Website	vvi	5				80.000	
Totaal investeringen			**36.500**	**8.000**	**517.000**	**305.000**	**-**
Afschrijvingen							
Gronden en terreinen			1.000	5.000	5.000	5.000	5.000
Gebouwen			197.000	322.000	322.000	322.000	322.000
Machines apparaten en installaties			108.000	179.000	179.000	179.000	179.000
Inventaris			67.500	69.200	69.200	69.200	69.200
Automatisering			222.000	172.500	172.500	172.500	172.500
Afschrijvingen nieuwe investeringen			**595.500**	**747.700**	**747.700**	**747.700**	**747.700**

6.7 Incidentele baten en lasten

Door de provincies is in augustus 2021 een handreiking incidentele baten en lasten gepubliceerd. Op basis van deze handreiking is de definitie aangescherpt. Het uitgangspunt is dat in principe alle baten en lasten structureel zijn. De onderbouwing van incidentele baten en lasten is bepalend. Ze moeten in hun aard incidenteel zijn, er moet een concreet duiding van eindigheid zijn en de omvang moet materieel zijn.

Incidentele baten en lasten				
	Begroting	Meerjarenraming		
	2024	2025	2026	2027
Programma Participatie				
Lasten				
Innovatiebudget	50.000	50.000	50.000	50.000
Sterk door Werk	464.000			
Baten				
Onttrekking bestemmingsreserve innovatie	-50.000	-50.000	-50.000	-50.000
Sterk door Werk	-464.000	-	-	-
Totaal programma Participatie	**-**	**-**	**-**	**-**
Programma Inkomen				
Totaal programma Inkomen	**-**	**-**	**-**	**-**
Programma Overhead				
Lasten				
Personele knelpunten	100.000			
Baten				
Onttrekking reserve personeel	-100.000			
Totaal programma Overhead	**-**	**-**	**-**	**-**
Totaal	**-**	**-**	**-**	**-**
Saldo	**-**	**-**	**-**	**-**
Totaal begrotingsaldo	**-**	**-**	**-**	**-**
Structureel rekeningsaldo	**-**	**-**	**-**	**-**
Structurele mutaties reserves				
Jaarlijkse dotatie reserve onderhoud	**215.300**	**215.300**	**215.300**	**215.300**
Jaarlijkse onttrekking reserve onderhoud	**-88.210**	**-143.534**	**-66.855**	**-211.750**

Technologie & inclusie: Probeer, leer en deel

We proberen technologieën uit en leren daarvan. Dat doen we volgens een plan en met hulp vanuit de wetenschap. We werken van klein naar groot. Technologische oplossingen die goed blijken te werken voor de inclusieve arbeidsmarkt implementeren we. We delen geleerde lessen met werkgevers en andere belanghebbenden in Rivierenland.

7 Paragrafen

Het Besluit begroting en verantwoording noemt een aantal verplichte paragrafen. Voor Werkzaak zijn niet alle paragrafen van toepassing. We benoemen de paragrafen die van toepassing zijn voor onze organisatie. Dit leidt tot de onderstaande tabel.

Paragraaf		Actie
1.	Lokale heffingen	n.v.t.
2.	Weerstandsvermogen en risicobeheersing	Opgenomen
3.	Financiering	Opgenomen
4.	Onderhoud kapitaalgoederen	Opgenomen
5.	Bedrijfsvoering	Opgenomen
6.	Verbonden Partijen	Opgenomen
7.	Grondbeleid	n.v.t.

7.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

De paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing geeft een duiding van het risicoprofiel, de risico's en het gewenste weerstandsvermogen.

7.1.1 Risicoprofiel

De hoogte van het weerstandsvermogen is gebaseerd op de relatie tussen de risico's waar geen specifieke maatregelen voor zijn getroffen en de capaciteit van mogelijkheden die er zijn om de geraamde kosten op te vangen (Bbv art. 11). De risico's van Werkzaak worden zoveel mogelijk afgedekt met maatregelen zoals het afsluiten van verzekeringen, het vormen van reserves en voorzieningen en het inrichten van de administratieve organisatie en interne controle.

Wij vinden het noodzakelijk om de risico's die van invloed zijn op de bedrijfsvoering inzichtelijk te maken en daar waar mogelijk beheersmaatregelen te treffen. Door inzicht in de actuele risico's zijn wij in staat om op verantwoorde wijze besluiten te nemen, zodat de risico's nu en de risico's gerelateerd aan toekomstige investeringen in verhouding staan tot de vermogenspositie. Bij de jaarrekening en begroting presenteren we de geactualiseerde risico's.

Het jaar 2024 staat in het teken van het vaststellen van ons nieuwe meerjarenbeleidsplan, eventueel andere voornemens met een financiële risico, het verder implementeren van technische innovaties en het gefaseerd optimaliseren van onze belangrijkste processen.

Risico's waren ook niet eerder zo complex en met elkaar verweven. Een datalek heeft bijvoorbeeld financiële gevolgen en gevolgen voor de bedrijfsvoering en de reputatie. Het is daarom cruciaal dat organisaties risico's multidisciplinair te lijf gaan en ook nieuwe tactieken verkennen voor de aanpak ervan. De ambitie van Werkzaak is om kansen- en risicomanagement te integreren in de dagelijkse gang van zaken.

Bedrijfsrisico's

Een risico is de kans op een onzekere gebeurtenis met een effect op het behalen van je doelstellingen. Vanuit bedrijfsvoeringsperspectief zijn risico's gesignaleerd die gevolgen kunnen hebben voor de bedrijfsvoering en voor beleid. De belangrijkste risico's staan in de tabel. Het netto risico wordt bepaald door de bruto risico's te verminderen met de ingeschatte effecten van de beheersmaatregelen. Alle bedragen betreffen een zo goed mogelijke inschatting van het management.

Risicomatrix bedragen * € 1.000				
Omschrijving	Bruto-risico	Netto-risico	Beleid	Bedrijfsvoering
1 Verandering van Rijkswetgeving en beleid	900	600	600	
2 Conjunctuurgevoeligheid (BUIG-budget)	1.500	0		
3 Robotisering en digitalisering	800	200		200
4 Kwetsbaarheid rondom ICT infrastructuur	1.200	800		800
5 Toename problematiek en meer multiproblematiek bij de doelgroep	700	300		300
6 Omzetdoelstelling niet gehaald	800	400	300	100
7 Eigen risicodrager WW	550	125		125
8 Krapte op de arbeidsmarkt	700	400		400
9 Bedrijfsonderbreking	700	450		450
Totaal	**7.850**	**3.275**	**900**	**2.375**

1. Verandering van (Rijks)wetgeving en/of verandering beleid van gemeenten.

Toelichting Er is nieuwe wetgeving gepland op het terrein van Breed Offensief en de versoepeling van de terugvorderingsbepalingen in de Participatiewet. Daarnaast heeft het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid de komst van een regionaal Werkcentrum aangekondigd en een groot pakket maatregelen om de uitvoering van de Participatiewet te verbeteren. Het is nog niet bekend welke gevolgen deze voornemens hebben voor de uitvoering. Daarnaast grijpen wetgevingen steeds meer op elkaar in. Zoals bijvoorbeeld de uitvoering van de Wet inburgering. Daardoor wordt Werkzaak steeds meer onderdeel van netwerken en van samenwerkingen binnen deze netwerken waardoor het risico dat we dragen voor uitvoering of resultaten ook een gedeelde verantwoordelijkheid of een getrapte verantwoordelijkheid in zich heeft. Dit vergroot het risico op juiste uitvoering van taken en behalen van doelstellingen.

Bruto risico 900.000 euro

Maatregelen Ontwikkelingen nauwlettend volgen en daarop flexibel proberen te anticiperen. De eigen bedrijfsvoering op orde hebben voor een goed imago. Goede resultaten op strategische doelstellingen laten zien.

Netto risico 600.000 euro

---

2. Conjunctuurgevoeligheid (BUIG-budget)

Toelichting Gevoeligheid voor onzeker economische ontwikkelingen. Werkgevers haken af bij laagconjunctuur. Het vertrek van grotere werkgevers in combinatie met conjunctuur maakt plaatsen moelijker. Historisch gezien kampen wij in onze regio met een na-ijl effect. Daarbij dreigt de toenemende inflatie zowel werk, bedrijfskosten (energie) als investeringen fors duurder te maken.

Bruto risico 1.500.000 euro

Maatregelen Tijdens hoogconjunctuur ook maatregelen treffen voor laagconjunctuur. Bij laagconjunctuur net wel durven investeren en vangnet- en springplankfunctie in stand houden. Zorg voor voldoende spreiding over meerdere werkgevers. Limiteer het aantal werknemers per bedrijf. Hou contractvoorwaarden en prijsbeleid tegen het licht. Zet in op mobiliteitscentrum. Werk met scenario's. Anticiperen op compensatie via Buig gelden en loon- en prijs indexatie en zet in op extra financiering door bijvoorbeeld subsidies.

Netto risico 0 euro (door voor verwacht resultaat een stelpost in te zetten)

---

3. Robotisering en digitalisering (disruptieve technologie)

Toelichting Veranderen van werkprocessen en meer behoefte aan hoger opgeleid personeel waardoor onze doelgroep minder plaatsbaar is. Dit kan, mede ingegeven door het inmiddels meer ingeburgerde werken op afstand, versneld gaan optreden.

Bruto risico 800.000 euro

Maatregelen Strategische keuze maken bij accountmanagement (categorisering klanten en inzetten op sociaal ondernemerschap) en het (intern) opleiden en ontwikkelen. Onder meer door over te stappen naar meer duurzame werkgevers zoals beschreven bij arbeidsmarktbeleid (strategisch partnership). Programma techniek en inclusie (zoals virtual reality en augmented reality) inzetten en dit verbinden aan leerwerkroutes en praktijk innovaties om ervoor te zorgen dat onze werkzoekende wordt opgeleid voor de toekomst. Onderzoek naar inzet expertise van inclusieve engineering. We spelen waar mogelijk proactief in op krapper wordende arbeidsmarkt.

Netto risico 200.000 euro

4. Kwetsbaarheid rondom ICT-infrastructuur/cybersecurity

Toelichting Bij falende ICT-systemen en/of hacks kan de hele automatisering uitvallen waardoor niemand (zowel ambtenaren als medewerkers in de productiehallen) kan werken. Door het meer op afstand werken wordt dit risico steeds omvangrijker. Denk hierbij ook aan risico's op het gebied van cybercriminaliteit. Door de omslag naar meer digitaal werken bleek dat onze huidige hardware vooral voor video vergaderen niet meer voldeed.

Bruto risico 1.200.000 euro

Maatregelen Goed projectmanagement en anticiperen op mogelijke problemen. We hebben onder meer een gecertificeerd uitwijk en back-up systeem. Het informatiebeveiligingsbeleid is in 2020 vastgesteld en nu vraagt borging hiervan aandacht waarbij we een multidisciplinair aanpak voorstaan met veel aandacht voor bewustwording. Onderzoek het afdekken van cyberrisico's in Servicelevel agreements met leveranciers en in gebruikersovereenkomsten. De in 2002 uitgerolde nieuw hardware (mobiele telefoons en laptops) worden met ingang van 2022 centraal beheerd.

Netto risico 800.000 euro

---

5. Toename problematiek en meer multiproblematiek bij de doelgroep

Toelichting De eisen van de werkgevers nemen toe en de huidige doelgroep heeft vaak meervoudige problemen. Dit vraagt een forse tijdsinvestering van onze interne organisatie mede door afstemming met andere organisaties. Het aantal mensen met psychische klachten en de ernst van deze klachten zijn toegenomen door corona. De effecten van de wetswijziging 2015 leiden tot grotere groep in reguliere Participatiewet. Door het dalende bestand Wet sociale werkvoorziening raken we de opgebouwde infrastructuur voor Wet sociale werkvoorziening kwijt. Daarnaast zien we een toename van niet uitkeringsgerechtigden (nuggers) en vso pro jongeren waarvoor geen toereikende financiering mee komt. Ook is er in toenemende mate een groep mensen (zoals voormalig Wajongers) die met hogere loonwaarde kan werken maar wel duurzaam begeleiding nodig heeft om aan het werk te blijven. We verwachten een toename van de groep statushouders waarbij de ondersteuning van Werkzaak wordt bemoeilijkt door de complexe uitvoering van de nieuwe inburgeringswet (veel nieuwe actoren die elkaar nog niet goed weten te vinden).
De verwachte toenemende schuldenproblematiek zal niet alleen de stap naar werk groter maken maar ook intern tot meer kosten kunnen leiden (denk aan loonbeslag).

Bruto risico 700.000 euro

Maatregelen Goed opleidingsapparaat en inzet van effectieve instrumenten waarmee de kansen van deze groep vergroot worden. Instrumentarium aanpassen (Keuzehulp instrumenten Eva) en regie zoveel mogelijk in eigen hand organiseren (onder andere monitoring ontwikkeling caseload). Om in de toekomst als sociaal ontwikkelbedrijf even effectief te blijven, moet de infrastructuur vanuit de Wet sociale werkvoorziening blijven. Monitoren en bijsturen inzet participatiebudget. In kaart brengen en beter inrichten van de informatievoorziening rondom groei niet uitkeringsgerechtigden (nuggers) en vso pro jongeren en (financiële) businesscase met gemeenten gaan bespreken.

Netto risico 300.000 euro

6. Omzetdoelstelling wordt niet gehaald.

Toelichting De mogelijkheden om omzet te genereren staan onder druk doordat de afstand tot de arbeidsmarkt van de zittende doelgroep toeneemt. Ook het aantal dienstverbanden daalt. Dit zet de kwaliteit van de dienstverlening (groepsdetacheringen en schoonmaak) onder druk. De gecontracteerde diensten kunnen niet geleverd worden waardoor de omzet daalt. Ook de stijging van de (loon)kosten kan ervoor zorgen dat leveranciers afhaken.

Bruto risico 800.000 euro

Maatregelen De concurrentiepositie verbeteren, het prijsbeleid actualiseren en stringenter toepassen en effectievere begeleiding met als doel efficiëntere productie. Inzetten van innovaties uit het programma Technologie en inclusie. Investeren in achterstallig onderhoud en verdere vervanging van oude machines met de extra toegekende gelden. Aandacht voor het landelijk project Simpel switchen in de participatieketen. Strategisch partnerschappen (zoals Cirtex) aangaan met werkgevers om samen risico's te spreiden.

Netto risico 400.000 euro

---

7. Eigen risicodrager WW

Toelichting De jaarlijks berekende pseudo-premie van medewerkers in dienst van de gemeenschappelijke regeling wordt niet verzekerd en de kosten zijn niet opgenomen in de begroting omdat deze kosten niet bekend zijn.

Bruto risico 550.000 euro

Maatregelen In 2019 is een reserve gevormd voor een bedrag van 450.000 euro. Vanaf 2020 is naast de reserve structureel 50.000 euro per jaar beschikbaar. Voor de al bekende gevallen is een verplichting opgenomen.

Netto risico 125.000 euro

---

8. Krapte op de arbeidsmarkt

Toelichting Er is blijvende krapte op de arbeidsmarkt. We merken dat het moeilijker wordt om (ambtelijke) vacatures goed in te vullen. We moeten mogelijk langer en vaker personeel inhuren. Krapte op de markt leidt tot prijsverhoging en concurrentie. Dit kan ook leiden tot te hoge werkdruk en meer ziekteverzuim.

Bruto risico 700.000 euro

Maatregelen Profileren op prettige werkbeleving, ontwikkel- en omscholingsmogelijkheden, aantrekkelijk werkgeverschap en onderzoek naar (digitale) kansen en ontwikkelingen. Daarnaast monitoren van salarisontwikkelingen in de markt en waar nodig daarop bijsturen.

Netto risico 400.000 euro

---

9. Bedrijfsonderbreking (vorig jaar kopje Pandemie)

Toelichting	Door verschillende oorzaken en de verwevenheid ervan (zoals cybercrime, klimaatverandering, recessie, pandemie) lopen we steeds meer kans op bedrijfsonderbrekingen. We verwachten dat we moeten leren leven met een nieuwe werkelijkheid waarvan corona of andere ziekten, cybercrime, recessie, overstromingen en andere gevolgen van klimaatveranderingen etc. deel uit maken. Verliezen als gevolg hiervan kunnen volgens experts tot 45 procent meer kosten dan de materiële schade door dergelijke incidenten. Tegenwoordig zijn de (grondstof) toe-leveringsketens van veel bedrijven veel meer geïntegreerd, dus de financiële impact van een bedrijfsonderbreking wordt steeds groter.
Bruto risico	700.000 euro
Maatregelen	De ontwikkelingen blijven volgen en beoordelen welke gevolgen het heeft in de nieuwe situatie waarin een voortdurende pandemie of andere crisissen niet uitgesloten mag worden. Alert blijven op mogelijke andere oorzaken die tot bedrijfsonderbreking kunnen leiden en daar waar mogelijk op anticiperen (denk aan scenarioanalyses).
Netto risico	450.000 euro

We onderkennen naast de hierboven gekwantificeerde risico's ook risico's zoals imagoschade. Gezien de aard hiervan verbinden we er geen bedragen aan. De belangrijkste beheersmaatregel is het streven naar kwaliteit en transparantie.

Onvoorzien

In de begroting 2024 is een post onvoorzien van 50.000 euro opgenomen.

Frauderisico's

Wij onderkennen mogelijke frauderisico's op verschillende gebieden zoals cybercrime, inkoop en uitkeringen. In het kader van preventie werken wij met functiescheiding, mandaatregeling en andere relevante normen-kaders. Als aanvullende maatregelen hierop hanteren wij een zorgvuldig personeelsbeleid, een jaarlijkse gesprekscyclus en verwachten wij van ons management een voorbeeldfunctie. Rondom het proces uitkerin-gen zijn er inmiddels zoveel beheersmaatregelen genomen dat we het frauderisico laag inschatten. Denk aan GBA-koppeling, ingebouwde proces en ICT-controles, normeringen, functiescheiding, raadplegen SUWInet en IB-signalen en inzet sociale recherche. Het proces inkoop wordt momenteel opnieuw beschreven waarbij ook aandacht is voor de (fraude)risico's. In het jaar 2022 hebben wij formeel Misbruik en Oneigenlijk gebruik (M&O) beleid vastgesteld en voor het eerst een afzonderlijke formeel vastgestelde frauderisicoanalyse (nulme-ting) opgesteld die wij jaarlijks zullen actualiseren.

Stille reserve

Tegenover de risico's staan ook stille reserves. Werkzaak kent stille reserves:

- Aandelen Dariuz (Het verschil van waarde tussen de boekwaarde en het aandeel in het eigen vermogen).

7.1.2 Beschikbare weerstandscapaciteit en weerstandsvermogen

Vermogen (bedragen * € 1.000)	
	2024
Beschikbare weerstandcapaciteit	2.100
Benodigde weerstandscapaciteit (risico's)	2.375
Ratio weerstandsvermogen	**0,88**

Op grond van wettelijke voorschriften kan Werkzaak verplicht worden voorzieningen te vormen voor kwantificeerbare risico's, verplichtingen en verliezen. Het beleid voor de vorming van het weerstandsvermogen is opgenomen in de Gemeenschappelijke Regeling Werkzaak Rivierenland. Hierin is bepaald dat, als het resultaat op het Programma bedrijfsvoering het toelaat, tot een plafond van 3 procent van de jaarlijkse exploitatielasten mag worden toegevoegd aan het weerstandsvermogen. Op basis van de begrote lasten over 2024 is het plafond bepaald op circa 2,899 miljoen euro.

Het weerstandvermogen wordt gebruikt om onverwachte kostenstijgingen en/of inkomstendalingen (de risico's) op te vangen, zodat de begrote bijdragen bij de gemeenten stabiel kunnen blijven. Het weerstandsvermogen dat nodig is om de geschatte netto risico's in de bedrijfsvoering af te dekken bedraagt 2,375 miljoen euro. Op de balansdatum bedraagt het weerstandsvermogen (Algemene reserve) 2,1 miljoen euro. Dit betekent een ratio van 0,88 ten opzichte van het benodigde weerstandsvermogen als afdekking van de risico's. Ten opzichte van de in gemeenschappelijke regeling bepaalde maximum van 3 procent is het huidige weerstandsvermogen lager.

7.1.3 Financiële kengetallen

Het Besluit begroting en verantwoording (BBV) bepaalt dat een basisset van financiële kengetallen moet worden opgenomen in de begroting en jaarrekening. Deze kengetallen hebben als doel om op een gemakkelijke wijze meer inzicht te geven in de financiële positie van onze organisatie. Het gaat om de volgende kengetallen:

- Netto schuldquote
- Netto schuldquote (gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen)
- Solvabiliteitsratio
- Structurele exploitatieruimte

Financiële kengetallen						
	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Netto schuldquote	4,32%	5,31%	3,24%	3,16%	2,67%	2,25%
Netto schuldquote (gecorrigeerd voor leningen)	3,50%	6,15%	2,53%	2,45%	1,95%	1,54%
Solvabiliteitsratio	17,42%	32,52%	12,97%	12,65%	12,91%	12,90%
Structurele exploitatieruimte	1,76%	1,13%	-0,30%	-0,14%	-0,16%	-0,03%

Netto schuldquote

De netto schuldquote geeft inzicht in het niveau van onze schuldenlast tegenover onze eigen middelen. Het geeft een indicatie in welke mate de rentelasten en aflossingen op de exploitatie drukken. Omdat er bij leningen onzekerheid kan bestaan of ze allemaal worden terugbetaald, maken wij bij de berekening van de netto schuldquote onderscheid tussen het kengetal inclusief en exclusief de doorgeleende gelden. Op die manier wordt duidelijk wat het aandeel van de verstrekte leningen in de exploitatie is en ook wat dat betekent voor de schuldenlast.

Solvabiliteitsratio

De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin wij in staat zijn om aan onze financiële verplichtingen te voldoen. Onder de solvabiliteitsratio verstaan wij het eigen vermogen als percentage van het totale balanstotaal. Ons eigen vermogen bestaat volgens artikel 42 van het Bbv uit de reserves (zowel de algemene reserve als de bestemmingsreserve) en het resultaat uit het overzicht van baten en lasten.

Structurele exploitatieruimte

Dit kengetal is van belang om te kunnen beoordelen welke structurele ruimte een organisatie heeft om de eigen lasten te dragen, of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is. Voor de beoordeling van het structurele en reële evenwicht van de begroting wordt het onderscheid gemaakt tussen structurele en incidentele lasten. De structurele exploitatieruimte wordt bepaald door het saldo van de structurele baten en lasten en het saldo van de structurele onttrekkingen en toevoegingen aan reserves te delen door de totale baten en uit te drukken in een percentage.

7.2 Financiering

Algemene ontwikkelingen

U leest hier de belangrijkste interne en externe ontwikkelingen die invloed kunnen hebben op de treasuryfunctie en de wettelijke kaders van de Wet financiering decentrale overheden (wet Fido), de Regeling uitzettingen en derivaten decentrale overheden (Ruddo), de Wet houdbare overheidsfinanciën (Wet Hof) en het verplicht schatkistbankieren voor decentrale overheden.

Interne ontwikkelingen

Werkzaak voldoet bij de uitvoering van de treasuryfunctie aan de wet- en regelgeving. Bij wet van 11 december 2013 tot wijziging van de Wet financiering decentrale overheden is het een verplichting geworden om overtollige liquide middelen aan te houden in de schatkist van het Rijk. Er mag een bedrag ter hoogte van 2,00% met een ondergrens van 1.000.000 euro van het jaarlijkse begrotingstotaal buiten de schatkist gehouden worden voor de uitvoering van dagelijkse taken.

Externe ontwikkelingen

De belangrijkste externe ontwikkelingen zijn (internationale) economische indicatoren met invloed op de geld- en kapitaalmarkt en wijzigingen in wet- en regelgeving. Werkzaak kent geen zelf ontwikkelde rentevisie omdat er geen financieringsbehoefte meer is nadat er een langlopende lening voor de huisvesting is aangetrokken.

Rentebeleid

Door het beleid van de Europese Centrale Bank (ECB) zijn banken verplicht om rente te betalen aan de ECB. Hierdoor is BNG Bank vanaf 1 juli genoodzaakt om een negatieve rente in rekening te brengen over het saldo in rekening courant boven een bedrag van 500.000 euro. Dit heeft geleid tot een extra rentelast die we beperken door het saldo binnen deze grens te houden.

Treasurybeheer

Het treasurybeheer is de (beleids)uitvoering van de treasuryfunctie, binnen de kaders van de financiële verordening vastgelegd. De treasuryfunctie omvat alle activiteiten die zich richten op het sturen en beheersen van, het verantwoorden over en het toezicht houden op de financiële vermogenswaarden, financiële geldstromen, de financiële posities en de hieraan verbonden risico's. Met de invoering van schatkistbankieren is de aandacht voor het volgen en bewaken van de banksaldi en de mutaties in 's Rijksschatkist verder geïntensiveerd.

Risicobeheer

Kasgeldlimiet

Gegeven de permanente financieringsbehoefte, kunnen fluctuaties in de rentelasten risico's met zich meebrengen. Om de risico's zoveel mogelijk te beperken, is de kasgeldlimiet ingesteld. De kasgeldlimiet stelt grenzen aan de mate waarin de financieringsbehoefte wordt afgedekt met kortlopende leningen, korter dan een jaar. De kasgeldlimiet is uitgedrukt in een percentage van de omvang van de begroting. Voor 2024 bedraagt dit, bij ministeriële regeling vastgestelde percentage, 8,2 procent. Op basis van de omvang van de begroting van 107.777.600 euro bedraagt deze 8,837 miljoen euro. Werkzaak maakt geen gebruik van kasgeldleningen.

Renterisico

Om het risico van renteaanpassing en herfinancieren bij langlopende leningen (langer dan een jaar) te beperken is de renterisiconorm ingesteld. Deze norm is bij ministeriële regeling bepaald en houdt in, dat de jaarlijkse verplichte aflossing en renteherziening niet meer mag bedragen dan 20 procent van het begrotingstotaal. Het begrotingstotaal bedraagt 107.777.600 euro. De renterisiconorm is dan 21,555 miljoen euro. De jaarlijkse aflossing is 105.000 euro. Dit betekent dat er nog voor 21,450 miljoen euro aan ruimte is.

Renteschema (* € 1)

	2024	2025	2026	2027
Financiering is als volgt:				
Externe rentelasten	47.900	46.400	45.000	43.500
Externe rentebaten				
Saldo rentebaten en rentelasten	47.900	46.400	45.000	43.500
Rente van projectfinanciering				
Taakveld toerekenen externe rente	47.900	46.400	45.000	43.500
Rente over voorzieningen				
Rente over eigen vermogen				
Aan taakveld toe te rekenen rente				
Renteomslag 0%				

Kredietrisicobeheer

Werkzaak loopt geen risico's bij het uitzetten van geldmiddelen, behoudens het verstrekken van leningen en hypotheken. Omdat dit onderdeel, gecorrigeerd met een voorziening op de balans van gemeente staat is dit risico niet aanwezig.

Lening portefeuille

	Oorspr. hoofdsom	Rente	Looptijd (jaren)	Afgelost in	Stand per 31-12-23	Stand per 31-12-24
Lening BNG	4.200	1,40%	40	2056	3.465	3.360

Frauderisico

We voeren bij Werkzaak inventarisatie van frauderisico's binnen de financiële processen uit. Het doel van deze frauderisico-analyse is vast te stellen hoe het staat met de kwaliteit van beheersing van frauderisico's binnen onze organisatie en welke beheersingsmaatregelen er eventueel nog genomen moeten worden ter voorkoming van eventuele fraude. Fraude met bancaire middelen is het belangrijkste frauderisico in deze categorie. Er functioneren voldoende controle- en beheersingsmaatregelen en de frauderisico's worden als 'laag' gekwalificeerd.

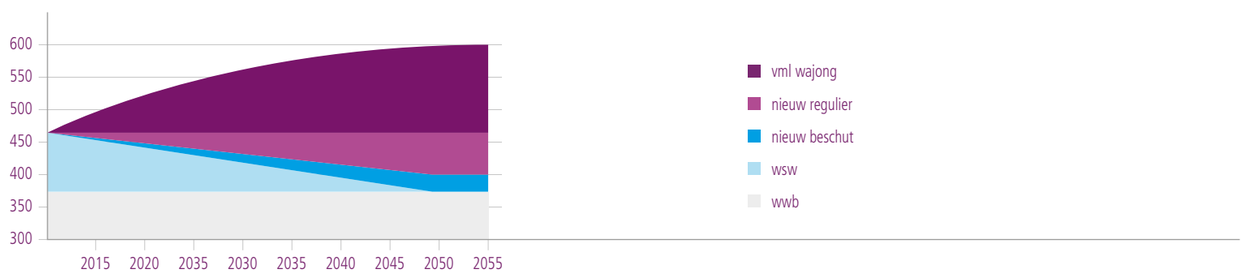
Financieringsbehoefte

De aanwezige vaste activa zijn met lang vermogen gefinancierd, deels via een langlopende lening bij de BNG en deels met eigen vaste financieringsmiddelen (reserves). De financiële positie is goed en de financieringsverhoudingen op basis van de geprognosticeerde balans zijn gezond.

Financieringsbehoefte		
	Boekwaarde per 31-12-2024	Boekwaarde per 31-12-2023
Totaal kapitaalbeslag in vaste activa	**7.486**	**9.103**
Financiering is als volgt		
Eigen vaste financieringsmiddelen (reserves en voorzieningen)	3.856	3.417
Langlopende lening (BNG)	3.360	3.465
Totaal passiva	**7.216**	**6.882**
Financiering met vlottende activa	**270**	**2.221**

Andere werkzoekenden

Sinds de komst van de Participatiewet in 2015, stopte de instroom in de Wajong bij UWV. Inwoners die niet volledig en duurzaam arbeidsongeschikten zijn, krijgen nu ondersteuning vanuit de gemeente. Dit aantal neemt toe, dat is ook voorspeld. We visualiseren het met de Bultrug.

Bij Werkzaak zien we jongeren die vanuit vso-pro onderwijs die een beroep op ons doen en ook regulier voortgezet onderwijs kent veel uitval.
Zo benaderde het vso-pro onderwijs ons afgelopen jaar met het verzoek of we samen passend onderwijs konden vormgeven zodat voor deze jongeren de kans op werk groter wordt.

Levy volgt het vso-pro onderwijs in de productiehallen van Werkzaak. Het onderwijs wordt gegeven door zijn docenten, met de inzet van onze veilige werkomgeving.

Dit is een experiment, waarvan we veel leren. Want veel van deze jongeren hebben, nadat zij klaar zijn met school, recht op ondersteuning vanuit de Participatiewet. En zo zijn deze jongeren al vroeg bij ons in beeld en kunnen wij en zijzelf sneller inschatten welke mogelijkheden zij hebben.

7.3 Onderhoud kapitaalgoederen

Inleiding
Met het onderhoud van kapitaalgoederen is een substantieel deel van de begroting gemoeid. Het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV art.12) verplicht hierover te rapporteren in de begroting en jaarrekening. Werkzaak kent enkel één kapitaalgoed, namelijk het pand aan de Poppenbouwing 18 in Geldermalsen.

Beleidskader
Het beleidskader voor de uitvoering van het planmatig onderhoud aan het gebouw Poppenbouwing is het opgestelde beheerplan. Hierin wordt inzichtelijk gemaakt welk jaarlijks en planmatig onderhoud noodzakelijk is. Het planmatig onderhoud egaliseren we in een reserve die gebaseerd is op kosten voor de komende tien jaar.

In 2022 is er een MeerjarenOnderhoudsbegroting (MJOB) 2023-2043 opgesteld wat de basis vormt voor het te plegen onderhoud aan ons pand aan de Poppenbouwing 18 in Geldermalsen. Het algemeen bestuur beslist op grond van de Gemeentewet en de Wet gemeenschappelijke regelingen over de lasten (dotaties) die voortvloeien uit het recente MJOB in de begroting en meerjarenraming.

Financieel beslag
Het financieel beslag bestaat voor 2024 uit dagelijks onderhoud aan gebouw, terrein en machines van 88.300 euro. In de reserve wordt een bedrag toegevoegd van 215.000 euro. Eind 2024 bedraagt de reserve 357.954 euro. Het planmatig onderhoud is de eerste jaren beperkt en toont daarna een flinke piek die opgevangen kan worden uit deze reserve. Er is geen sprake van achterstallig onderhoud.

Plannen en ontwikkelingen
Het inkooptraject voor het Leerlab loopt anno 2023 nog. Vanwege de turbulente prijzen in de bouwsector is de haalbaarheid van het Leerlab nog niet zeker gesteld. Het streven is om begin 2024 de realisatie van het Leerlab afgerond te hebben. In 2024 is geen groot onderhoud gepland, regulier onderhoud of vervanging wordt volgens het meerjarenonderhoudsplan uitgevoerd.

7.4 Bedrijfsvoering

Inleiding
De paragraaf bedrijfsvoering geeft inzicht in de stand van zaken en de beleidsvoornemens rondom de bedrijfsvoering. Hiermee worden de bedrijfsvoeringsprocessen bedoeld die nodig zijn om de beleidsdoelstellingen uit de programma's te realiseren. We geven een toelichting op onze visie voor de organisatie, de interne controle, informatievoorziening, automatisering, inkoopbeleid, privacy- en informatiebeveiliging en planning & control.

Visie op de organisatie
Onze visie is al sinds de oprichting van Werkzaak Talent werkt voor Rivierenland. Continu van en met elkaar leren staat centraal. Onze kernwaarden zijn meedoen, verbinden en ontwikkelen. We willen vooral ook waarde gedreven werken. Onze kernwaarden zijn ons kompas in het realiseren van onze ambitie. Dat maakt ook dat de bedoeling van de wet centraal staat en niet de letter van de wet. Systemen en regels zijn geen doel op zich maar ondersteunen ons in het realiseren van onze ambitie.

In 2024 start een nieuwe periode voor het meerjarenbeleidsplan. We bouwen voort op onze successen van de afgelopen jaren. Meer dan gemiddeld is Werkzaak in staat om werkzoekenden te begeleiden in het ontdekken, benutten en vergroten van hun talenten en werkzoekenden te begeleiden naar betaald werk.

We vergroten de klantwaarde (voor werkzoekenden, werkgevers en gemeenten) door continu onze dienstverlening te verbeteren en te vernieuwen. De manier waarop we dit doen, wordt hieronder toegelicht. Ook wordt ingegaan op het doorontwikkelen van de eigen organisatie.

Klantwaarde werkzoekenden
We werken vanuit vertrouwen en stimuleren werkzoekenden hun talenten te ontdekken, te benutten en te ontwikkelen. We stimuleren werkzoekenden daarbij om zo veel mogelijk zelf regie te nemen. Mensen die werken, zijn gezonder en gelukkiger. Andersom hebben mensen die gezond en gelukkig zijn vaker werk. Werk biedt financiële zelfstandigheid, sociale contacten, voldoening en betekenis, persoonlijke waardering, nieuwe ervaringen en ontwikkeling. Daar zien we de waarde van werk voor werkzoekenden en ook voor de samenleving. Werk is daarmee voor Werkzaak naast een einddoel ook een heel krachtig re-integratie instrument. Waar mogelijk zetten we dit instrument in.

In 2024 willen we de ervaringen van de doelgroep benutten in (het verbeteren van) onze dienstverlening. Tevens willen we de dienstverlening aan kwetsbare groepen werkzoekenden ontschotten. Dit willen we vormgeven in samenwerking met gemeenten, RMC, ROC Rivor, vso pro scholen, regio Rivierenland, COA, RMT, UWV en GGZ.

Daarnaast blijven we ons instrumentarium continu verbeteren en vernieuwen. Samen met VNG ontwikkelden we de keuzehulp Instrumenten (EVA). EVA ondersteunt professionals digitaal in het kiezen van de passende ondersteuning aan werkzoekenden en is inzetbaar in het bijzijn van de werkzoekende zelf. Alle instrumenten die bijdragen aan maximaal meedoen en/of de begeleiding naar werk zijn opgenomen in EVA. Met filters en zoekfuncties kunnen professionals in één oogopslag zien welke instrumenten beschikbaar zijn voor een specifieke werkzoekende.

In 2024 wordt gewerkt aan de (landelijke) doorontwikkeling van EVA door het koppelen van de Keuzehulp EVA aan de systemen (Suite, Compas, Dariuz) en processen.

Klantwaarde werkgevers

In 2024 richten we ons op de volgende speerpunten voor wat betreft het vergroten van de klantwaarde voor werkgevers:

- aantal strategische partnerschappen met werkgevers vergroten
- leren op de werkplek van de werkgevers bevorderen
- het portfolio aan werkgeversdienstverlening uitbreiden

Klantwaarde gemeenten

We vergroten de klantwaarde voor de gemeenten door ons te richten op:

- bieden van goede, betaalbare dienstverlening aan inwoners en werkgevers
- continueren van klantwaardeonderzoeken
- zo regulier mogelijke participatie van inwoners mogelijk maken
- de menselijke maat die de basis blijft voor het plan van aanpak naar zo regulier mogelijk werk

Doorontwikkeling eigen organisatie

Met de keuzehulp EVA stimuleren we professionals om evidence based te werken. Dat wil zeggen zorgvuldig, expliciet en oordeelkundig gebruik maken van het beste bewijsmateriaal dat op dit moment beschikbaar is. Zo maken we samen met de werkzoekende een bewustere keuze welk instrument op welk moment het best passend is.

Om evidence based te werken is meer nodig dan een keuzehulp. We willen dat professionals hun vakmanschap continu blijven ontwikkelen en hun expertise en ervaringen blijven delen. We willen een leiderschap dat hen daarin ondersteunt en hen richting, ruimte en ruggensteun biedt. In het programma methodisch werken richt Werkzaak zich op het continu verbeteren van de kwaliteit van handelen van onze professionals in de vier stappen van methodisch werken:

De stappen van methodisch werken worden doorlopen volgens de PDCA-cyclus, aan de hand van (bewezen) effectieve methodieken. Bewijs voor effectiviteit is gestoeld op de drie bronnen van kennis: wetenschap, professional en cliënt. In dit project werken we intensief samen met TNO en Divosa.

In 2024 wordt het programma methodisch werken verder geïncorporeerd in de organisatie waarbij het op termijn de standaard zal zijn voor onze manier van werken. Het programma wordt uitgewerkt in de vorm van een aantal projecten. In 2024 is voorzien in de doorontwikkeling van het project Keuzehulp Instrumenten EVA en het project Sturen op Kwaliteit, dat is gericht op het meetbaar maken en volgen van ontwikkelstappen die de werkzoekende maakt.

Daarnaast willen we ons in 2024 verder bekwamen in het samenwerken in netwerken en samen impact realiseren. Ook maakt de complexe, snel veranderende omgeving het noodzakelijk dat we blijven innoveren.

Interne controle

Het dagelijks bestuur neemt na herhaaldelijk uitstel vanaf boekjaar 2023 een verantwoording op in de jaarrekening over de rechtmatigheid van de relevante financiële beheershandelingen. Hiervoor is in 2020 al een plan van aanpak rechtmatigheidsverantwoording opgesteld. Ter verbetering van de administratieve organisatie hebben wij een handboek administratieve organisatie opgesteld en overig relevant beleid zoals M&O-beleid en een nieuwe financiële verordening. Daarmee heeft de organisatie handvatten voor een gestandaardiseerde en eenduidige administratieve organisatie die zij kan toepassen bij het optimaliseren van processen. Dit allemaal draagt bij aan het versterken van de controlefunctie in de organisatie.

In 2024 worden het plan van aanpak Rechtmatigheidsverantwoording, het handboek administratieve organisatie en overige (nieuw) relevant beleid verder geïmplementeerd in de organisatie. In 2024 gaan we verder met het optimaliseren van onze (belangrijkste) processen waarbij we steeds op zoek gaan naar de juiste balans tussen rechtmatigheid, doelmatigheid en efficiency. Controles vinden dan steeds vaker procesgericht plaats in plaats van per dossier.

Informatievoorziening

Ons Informatiebeleidsplan 2024 – 2027 loopt gelijk met het meerjarenbeleidsplan. Het Informatiebeleidsplan geeft ons de kaders op het gebied van informatievoorziening. Speerpunten voor 2024 zijn het verminderen van de administratieve lasten, verbeterde informatievoorziening voor het domein Werk, vervolg project Wet open overheid, uitbreiden dashboard en managementinformatie en doorontwikkeling cloudstrategie.

Automatisering

De ICT-apparatuur van Werkzaak is geschikt om ontwikkelingen in moderne software, hardware en gegevensuitwisseling te faciliteren. De apparatuur wordt actief beheerd om informatie en ICT-risico's te beheersen. In samenwerking met Tiel en BWB worden ook de werkplekken op de stadhuiscampus Tiel meegenomen. Er staan geen grote veranderingen gepland in 2024 op het gebied van automatisering.

Inkoopbeleid

We verwachten in 2024 meer proactief te kunnen sturen op de rechtmatigheid en doelmatigheid van inkooptrajecten en contractmanagement. Dit gaan we doen door de inrichting van het inkoopproces en de financiele systemen. In 2024 worden volgens de inkoopkalender een aantal Europese en meervoudige inkooptrajecten uitgevoerd.

Privacy en informatiebeveiliging

Met het vormen van het Informatiebeveiliging- en Privacy Team binnen de organisatie en het inrichten van een PDCA-cyclus is organisatorisch een goede basis gelegd. We willen nu een volgende stap in bewustwording en volwassenheid op het gebied van informatiebeveiliging en privacy realiseren. In 2024 wordt verdere invulling aan gegeven aan het risico gebaseerd werken. Hiermee kan Werkzaak inspelen op (technologische) ontwikkelingen en de daarbij behorende risico's. De verdere implementatie van de aangescherpte wettelijke en informatiebeveiligings- en privacy maatregelen wordt projectmatig aangepakt.

Planning & Control

Wij verbeteren in 2024 het proces van het opstellen van jaarrekening, begroting en bestuursrapportage. Dit proces verloopt nog teveel handmatig met te veel administratieve lasten.

Budgetten

In het kader van de bestuurlijke agenda worden de bedrijfsvoeringskosten en opbrengsten Wsw afgerekend op basis van het gedeelte bedrijfsvoeringskosten en -baten die specifiek aan de Wsw kunnen worden toegerekend. In onderstaande tabel maken we deze berekening inzichtelijk.

2024 Bedragen (in €)							
	Totaal	Inkomen	Wsw	Beschut	SW LKS	Participatie	Overhead
Lasten							
Salarissen	22.586.200	4.638.500	3.562.200	1.427.600	306.600	6.219.900	6.431.400
Doelgroepprofessionals	350.000	14.700	68.800	8.300	6.100	29.100	223.000
Verdeling Participatie		2.073.300				-2.073.300	
Kosten hallen Poppenbouwing	1.027.100		554.300	133.800	-	82.200	256.800
Materiële kosten	4.605.100						4.605.100
Totaal overhead lasten	**28.568.400**	**6.726.500**	**4.185.300**	**1.569.700**	**312.700**	**4.257.900**	**11.516.300**
Baten							
Projecten	-					-	
Directe kosten Inkomen	-606.200	-606.200					
Participatiebudget	5.175.700			818.500		4.357.200	
Inleenvergoeding	-3.358.800			-1.381.300		-1.977.500	
Omzet	7.993.800		5.804.300	1.235.400		954.100	
Reserve							
Totaal baten	**9.204.500**	**-606.200**	**5.804.300**	**672.600**	**0**	**3.333.800**	**0**
Saldo van baten en lasten	**19.363.900**	**7.332.700**	**-1.619.000**	**897.100**	**312.700**	**924.100**	**11.516.300**
Verdeling overhead		4.542.800	2.826.600	1.060.100	211.200	2.875.600	-11.516.300
Totaal	**19.363.900**	**11.875.500**	**1.207.600**	**1.957.200**	**523.900**	**3.799.700**	**0**

7.5 Verbonden partijen

In deze paragraaf gaan we in op samenwerkingsverbanden met een bestuurlijk of financieel belang voor Werkzaak Rivierenland.

- Een bestuurlijk belang houdt in dat Werkzaak Rivierenland zeggenschap heeft, of door een zetel in het bestuur van de organisatie, of uit hoofde van een stemrecht.
- Er is een financieel belang wanneer Werkzaak Rivierenland middelen ter beschikking heeft gesteld en die verliest bij een eventueel faillissement van de verbonden partij.

Werkzaak kent de volgende vier verbonden partijen:

Stichting Flex & Zeker	
Omschrijving	
Vestigingsplaats	Geldermalsen
Rechtspositie	Stichting
Doel en openbaar belang	Arbeidsbemiddeling
Zeggenschap	Directeur Werkzaak Rivierenland
Bestuurlijk Belang	100% eigenaar
Betrokkene	GR Werkzaak Rivierenland
Risico's	Deze komen voor rekening van GR Werkzaak Rivierenland
Relatie met programma's	Arbeidsparticipatie en Begeleide participatie
Eigen Vermogen	Eigen vermogen per 31-12-2021 € 0 Eigen vermogen per 31-12-2022 € 0
Vreemd vermogen	Vreemd vermogen per 31-12-2021 € 0 Vreemd vermogen per 31-12-2022 € 0
Financieel resultaat	€ 0
Risico's	Vanwege de fiscale eenheid komen de risico's voor GR Werkzaak Rivierenland
Veranderingen in het jaar	Er hebben zich geen veranderingen voorgedaan
Ontwikkelingen	Er zijn geen ontwikkelingen

Stichting Werkzaak Plus	
Omschrijving	
Vestigingsplaats	Tiel
Rechtspositie	Stichting
Doel en openbaar belang	• Het voorzien in de flexibiliteitsbehoefte van werkgevers door medewerkers met een afstand tot de arbeidsmarkt en overige werkzoekenden onder begeleiding van mentoren in de gelegenheid te stellen werkzaamheden te verrichten voor werkgevers. • Het zijn van de formele werkgever voor een deel van het staf- en kaderpersoneel
Zeggenschap	Deelnemende gemeenten van GR Werkzaak Rivierenland
Bestuurlijk Belang	100% eigenaar
Betrokkene	GR Werkzaak Rivierenland
Risico's	Geen
Relatie met programma's	Inkomensondersteuning, Arbeidsparticipatie, Begeleide participatie en Bestuur en Ondersteuning
Eigen Vermogen	Eigen vermogen per 31-12-2021 € 0 Eigen vermogen per 31-12-2022 € 0
Vreemd vermogen	Vreemd vermogen per 31-12-2021 € 0 Vreemd vermogen per 31-12-2022 € 0
Financieel resultaat	€ 0
Risico's	Vanwege de fiscale eenheid komen de risico's voor GR Werkzaak Rivierenland
Veranderingen in het jaar	Er hebben zich geen veranderingen voorgedaan
Ontwikkelingen	Er zijn geen ontwikkelingen

Dariuz B.V.	
Omschrijving	
Vestigingsplaats	Eindhoven
Rechtspositie	Besloten Vennootschap
Doel en openbaar belang	Organisaties binnen de sociale zekerheid te ondersteunen bij het realiseren van duurzame deelname van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt
Zeggenschap	Deelnemende gemeenten van GR Werkzaak Rivierenland
Bestuurlijk Belang	3420 van de 18.948 geplaatste aandelen (18,1%)
Betrokkene	GR Werkzaak Rivierenland
Risico's	Deze komen voor rekening van GR Werkzaak Rivierenland
Relatie met programma's	Inkomensondersteuning, Arbeidsparticipatie, Begeleide participatie en Bestuur en Ondersteuning
Eigen Vermogen	Eigen vermogen per 31-12-2021 € 798.812
Vreemd vermogen	Vreemd vermogen per 31-12-2021 € 382.149
Financieel resultaat	Dividend over 2021 in 2022 ontvangen: € 36.100
Risico's	Op de balans staat een aandelenvermogen van € 3.420
Veranderingen in het jaar	Er hebben zich geen veranderingen voorgedaan
Ontwikkelingen	Er zijn geen nieuwe ontwikkelingen

De coöperatieve streekmotor Puur Betuws U.A.	
Omschrijving	
Vestigingsplaats	Geldermalsen
Rechtspositie	Coöperatie
Doel en openbaar belang	Het inrichten van een korte voedselvoorzieningsketen, waarbij de opslag en distributie plaatsvindt door de talenten van Werkzaak Rivierenland om een circulaire, ecologische en inclusieve arbeidsmarkt en duurzamere samenleving te creëren.
Zeggenschap	Algemene ledenvergadering van de coöperatie, waarin Werkzaak, vanuit haar lidmaatschap, ook stemrecht heeft
Bestuurlijk Belang	Mede invloed aanwenden op circulaire en inclusieve arbeidsmarkt en samenleving.
Betrokkene	GR Werkzaak Rivierenland
Risico's	De risico's liggen bij de coöperatie met uitgesloten aansprakelijkheid
Relatie met programma's	Arbeidsparticipatie, Begeleide participatie en Bestuur en Ondersteuning
Eigen Vermogen	Eigen vermogen per 31-12-2020 € 17.200,-
Vreemd vermogen	Vreemd vermogen per 31-12-2020 € 39.200,-
Financieel resultaat	Volgt
Risico's	Door corona (lock down en sluiting horeca) bleef de omzet achter; ook omdat deze organisatie niet in aanmerking kwam voor steunmaatregelen van het Rijk.
Veranderingen in het jaar	Werkzaak is met Puur Betuws na 3 jaar gestopt. Het bestuur van Puur Betuws heeft onderzocht of er doorstart mogelijkheden zijn. Die zijn niet gevonden of werden als te risicovol ervaren. Op dinsdag 12 juli is in de algemene ledenvergadering besloten tot ontbinding van de coöperatie Puur Betuws met ingang van 1 oktober 2022.
Ontwikkelingen	Geen nieuwe ontwikkelingen

"Innoveren? Vier ook de mislukkingen. Zonder experiment geen succesvolle innovatie. Dat gaat onvermijdelijk gepaard met mislukkingen en aannames die niet blijken te kloppen. Of resultaten die je op een ander spoor zetten dan je verwachtte. Dit hoor er allemaal bij en is zelfs belangrijk voor het leer- en ontwikkelproces."

Coöperatie Circulair Textiel Rivierenland U.A.	
Omschrijving	
Vestigingsplaats	Geldermalsen
Rechtspositie	Coöperatie
Doel en openbaar belang	De Coöperatie heeft ten doel te voorzien in de stoffelijke behoeften van haar Leden door met hen deelnemersovereenkomsten te sluiten in het na te noemen bedrijf dat zij te dien einde ten behoeve van haar leden uitoefent of doet uitoefenen, te weten: a. het voor en met haar leden opzetten en het exploiteren van een (circulair) textielsorteercentrum waarbij het ingezamelde textiel wordt gesorteerd, bewerkt en verkocht, al dan niet tezamen met samenwerkings-partners, hoofdzakelijk in maar niet beperkt tot de regio Rivierenland. b. het bijdragen aan de maatschappelijke ondersteuning van onder meer mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt en van hun netwerk in de samenleving ten behoeve van een zo zelfstandig mogelijke economische positie en hun participatie op de arbeidsmarkt; c. het bijdragen aan een sociaal, economisch en ecologische maatschappij voor een duurzame toekomst op basis van een circulair, inclusief en maatschappelijk verantwoord businessmodel.
Zeggenschap	Gezamenlijk bevoegd (met andere bestuurder(s), zie statuten)
Bestuurlijk Belang	Mede invloed aanwenden op circulaire en inclusieve arbeidsmarkt en samenleving
Betrokkene	GR Werkzaak Rivierenland
Risico's	Voorziene exploitatietekorten eerste jaren (Wel garantstelling dekking tot een maximum van 240K door Werkzaak) en het verstrekken van de lening van 350K voor de financiering van de inrichting van het sorteercentrum door Avri. Overige relevante risico's zijn prijsinstabiliteit resttextiel, realisatie bemensing.
Relatie met programma's	Sociaal ondernemerschap, circulaire economie
Eigen Vermogen	Geen balans
Vreemd vermogen	Geen balans
Financieel resultaat	Verlies over 2022: €94.000,-
Veranderingen in het jaar	9-12-2022 is de coöperatie opgericht.
Ontwikkelingen	Nog geen nieuwe ontwikkelingen

Ieder mens doet mee

Een van onze drie kernwaarden is meedoen. Ieder mens doet mee. We geloven in een samenleving waarin iedereen de kans krijgt om mee te doen. Wij maken en houden werk bereikbaar voor zoveel mogelijk mensen, juist voor diegenen in een kwetsbare situatie,

8 Bijlagen

8.1 Bijlage 1: Gemeentelijke bijdrage

Bijdrage 2024									
	Buren	Culemborg	Maasdriel	Tiel	Neder-Betuwe	West Maas en Waal	West Betuwe	Zaltbommel	Totaal
Levensonderhoud BUIG		6.875.100	2.975.000	15.636.900		2.721.000	6.439.700	4.353.600	39.001.300
Levensonderhoud BBZ		19.500	19.500	19.500		6.500	26.000	26.000	117.000
Inkomsten BUIG		-88.100	-38.100	-200.500		-34.900	-82.600	-55.800	-500.000
Levensonderhoud IOAW		424.100	147.500	571.600		221.300	461.000	258.200	2.083.700
Levensonderhoud IOAZ		53.300	89.000	35.500		35.500	18.400	53.300	285.000
BBZ starters		45.800	19.800	104.400		18.100	42.900	29.000	260.000
Stelpost		43.100	476.200	1.682.600		68.900	1.071.300	303.300	3.645.400
Lasten BUIG		**7.372.800**	**3.688.900**	**17.850.000**		**3.036.400**	**7.976.700**	**4.967.600**	**44.892.400**
Rijksvergoeding BUIG		7.372.800	3.688.900	17.850.000		3.036.400	7.976.700	4.967.600	44.892.400
Resultaat BUIG (6.3)		**-**	**-**	**-**		**-**	**-**	**-**	**-**
Extern		364.500	355.600	693.400		204.500	577.900	515.600	2.711.500
Beschut		258.000	103.200	696.600		64.500	258.000	141.900	1.522.200
Flex/WWA		122.500	26.300	717.600		52.500	201.300	70.000	1.190.200
Stelpost		65.200	2.000	295.300		242.100	204.100	80.900	889.600
Lasten LKS		**810.200**	**487.100**	**2.402.900**		**563.600**	**1.241.300**	**808.400**	**6.313.500**
Rijksvergoeding LKS		810.200	487.100	2.402.900		563.600	1.241.300	808.400	6.313.500
Resultaat LKS (6.3)		**-**	**-**	**-**		**-**	**-**	**-**	**-**
Herverdeling (6.3)		**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**
Kredietverstrekking		50.000		35.000			25.000	190.000	300.000
Aflossing		-25.000	-175.000	-25.000		-25.000	-25.000	-225.000	-500.000
Netto lasten BBZ		**25.000**	**-175.000**	**10.000**		**-25.000**	**-**	**-35.000**	**-200.000**
Rijksvergoeding		18.800	-131.200	7.500		-18.800	-	-26.300	-150.000
Resutaat BBZ (6.3)		**6.200**	**-43.800**	**2.500**		**-6.200**	**-**	**-8.700**	**-50.000**
Bijzondere bijstand		49.500	21.400	112.700		19.600	46.400	31.400	281.000
Resultaat bijzondere bijstand (6.3)		**49.500 7.700**	**21.400**	**112.700**		**19.600**	**46.400**	**31.400**	**281.000**
Bijzondere bijstand						397.400			397.400
Uitvoeringskosten						144.600			144.600
DVO bijzondere bijstand (6.3)						**542.000**			**542.000**
Salarisen WSW	1.283.400	2.173.900	913.900	5.070.200	698.200		2.119.400	1.860.300	14.119.300
Inleenvergoeding									
Werzaak-plus BWL	381.200	645.700	271.500	1.506.000	207.400		629.500	552.600	4.193.900
Loonkostensubsidie BW SW	63.300	168.700	84.400	305.800	84.400		84.400	200.300	991.300
Overige kosten	49.200	83.300	35.100	194.400	26.800		81.300	71.400	541.500
Netto lasten SW	**1.777.100**	**3.071.600**	**1.304.900**	**7.076.400**	**1.016.800**		**2.914.600**	**2.684.600**	**19.846.000**
Rijksvergoeding	1.860.400	3.410.900	1.515.900	7.762.000	1.087.600		2.957.800	2.810.900	21.405.500
Resultaat Wsw (6.4)	**-83.300**	**-339.300**	**-211.000**	**-685.600**	**-70.800**		**-43.200**	**-126.300**	**-1.559.500**

vervolg bijdrage 2024

	Buren	Culemborg	Maasdriel	Tiel	Neder-Betuwe	West Maas en Waal	West Betuwe	Zaltbommel	Totaal
Salarissen	38.600				38.500				77.100
DVO WIW (6.5)	**38.600**	**-**	**-**	**-**	**38.500**	**-**	**-**	**-**	**77.100**
KP-4 uitvoeringskosten						128.900			128.900
DVO KP-4 (6.5)	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**128.900**	**-**	**-**	**128.900**
Begeleiding		241.900	185.700	622.000		155.500	362.800	241.900	1.809.800
Re-integratie		602.000	329.400	1.372.400		266.800	604.000	462.200	3.636.800
Begeleiding beschut		151.300	126.900	403.400		47.200	177.300	117.100	1.023.200
Totaal Participatiebudget (6.5)	**-**	**995.200**	**642.000**	**2.397.800**	**-**	**469.500**	**1.144.100**	**821.200**	**6.469.800**
W-dienstverband	109.800	185.900	78.200	433.600	59.700	-	181.300	159.100	1.207.600
SW-LKS	33.400	89.200	44.600	161.600	44.600	-	44.600	105.900	523.900
Bedrijfsvoeringskosten SW (0.4)	**143.200**	**275.100**	**122.800**	**595.200**	**104.300**	**-**	**225.900**	**265.000**	**1.731.500**
Toeslag (0.4)	55.000	-	-	-	32.000	-	-	-	87.000
Verdeling op basis van aantal uitkeringen	6.500	3.177.200	1.413.500	6.860.100	6.500	1.316.200	2.814.000	1.951.700	17.545.700
Verdeling oud model	**6.500**	**3.177.200**	**1.413.500**	**6.860.100**	**6.500**	**1.316.200**	**2.814.000**	**1.951.700**	**17.545.700**
Verdeling gemeentefonds		1.604.100	749.800	1.604.100		689.600	1.486.400	1.026.400	7.160.400
Verdeling aantal personen	6.500	1.879.500	836.200	4.058.200	6.500	778.700	1.664.700	1.154.600	10.384.900
Bedrijfsvoering verdeling nieuw model	**6.500**	**3.483.600**	**1.586.000**	**5.662.300**	**6.500**	**1.468.300**	**3.151.100**	**2.181.000**	**17.545.300**
Op basis van 75% versus 25%	**6.500**	**3.407.000**	**1.542.900**	**5.961.800**	**6.400**	**1.430.300**	**3.066.800**	**2.123.700**	**17.545.400**
Bijdrage Inkomen	-	8.257.500	4.022.400	20.375.600	-	3.594.600	9.264.400	5.772.400	51.286.900
Bijdrage Werk	1.777.100	4.066.800	1.946.900	9.474.200	1.016.800	469.500	4.058.700	3.505.800	26.315.800
DVO	38.600	-	-	-	38.500	670.900	-	-	748.000
Bijdrage bedrijfsvoering	204.700	3.682.100	1.665.700	6.557.000	142.700	1.430.300	3.292.700	2.388.700	19.363.900
Totaal	**2.020.400**	**16.006.400**	**7.635.000**	**36.406.800**	**1.198.000**	**6.165.300**	**16.615.800**	**11.666.900**	**97.714.600**

Bijdrage 2025									
	Buren	Culemborg	Maasdriel	Tiel	Neder-Betuwe	West Maas en Waal	West Betuwe	Zaltbommel	Totaal
Levensonderhoud BUIG		6.947.600	3.011.200	15.799.900		2.739.100	6.512.300	4.408.000	39.418.100
Levensonderhoud BBZ		19.500	19.500	19.500		6.500	26.000	26.000	117.000
Inkomsten BUIG		-88.100	-38.100	-200.500		-34.900	-82.600	-55.800	-500.000
Levensonderhoud IOAW		424.100	147.500	571.600		239.700	461.000	276.600	2.120.500
Levensonderhoud IOAZ		53.300	89.000	35.500		35.500	18.400	53.300	285.000
BBZ starters		47.600	20.600	108.200		18.800	44.600	30.200	270.000
Stelpost		10.300	456.800	1.597.800		39.500	1.026.900	246.900	3.378.200
Lasten BUIG		**7.414.300**	**3.706.500**	**17.932.000**		**3.044.200**	**8.006.600**	**4.985.200**	**45.088.800**
Rijksvergoeding BUIG		7.414.300	3.706.500	17.932.000		3.044.200	8.006.600	4.985.200	45.088.800
Resultaat BUIG (6.3)		**-**	**-**	**-**		**-**	**-**	**-**	**-**
Extern		382.300	373.400	729.000		213.400	604.500	542.300	2.844.900
Beschut		270.900	103.200	709.500		64.500	270.900	141.900	1.560.900
Flex/WWA		122.500	26.300	752.500		61.300	210.000	78.800	1.251.400
Stelpost		75.000	8.600	332.000		252.600	218.000	85.800	972.000
Lasten LKS		**850.700**	**511.500**	**2.523.000**		**591.800**	**1.303.400**	**848.800**	**6.629.200**
Rijksvergoeding LKS		850.700	511.500	2.523.000		591.800	1.303.400	848.800	6.629.200
Resultaat LKS (6.3)		**-**	**-**	**-**		**-**	**-**	**-**	**-**
Herverdeling (6.3)		**-**	**-**	**-**		**-**	**-**	**-**	**-**
Kredietverstrekking		50.000		35.000			25.000	190.000	300.000
Aflossing		-25.000	-175.000	-25.000		-25.000	-25.000	-225.000	-500.000
Netto lasten BBZ		**25.000**	**-175.000**	**10.000**		**-25.000**	**-**	**-35.000**	**-200.000**
Rijksvergoeding		18.800	-131.200	7.500		-18.800	-	-26.300	-150.000
Resutaat BBZ (6.3)		**6.200**	**-43.800**	**2.500**		**-6.200**	**-**	**-8.700**	**-50.000**
Bijzondere bijstand		49.500	21.400	112.700		19.600	46.400	31.400	281.000
Resultaat bijzondere bijstand (6.3)		**49.500**	**21.400**	**112.700**		**19.600**	**46.400**	**31.400**	**281.000**
Bijzondere bijstand						397.400			397.400
Uitvoeringskosten						144.600			144.600
DVO bijzondere bijstand (6.3)						**542.000**			**542.000**
Salarisen WSW	1.223.600	2.072.700	871.400	4.834.200	665.700		2.020.800	1.773.700	13.462.100
Inleenvergoeding									
Werzaak-plus BWL	368.000	623.400	262.100	1.454.000	200.200		607.800	533.500	4.049.100
Loonkostensubsidie BW SW	59.500	158.600	79.300	287.400	79.300		79.300	188.300	931.700
Overige kosten	46.700	79.200	33.300	184.600	25.400		77.200	67.700	514.100
Netto lasten SW	**1.697.800**	**2.933.900**	**1.246.100**	**6.760.200**	**970.600**	**-**	**2.785.100**	**2.563.200**	**18.957.000**
Rijksvergoeding	1.801.600	3.327.100	1.422.000	7.543.300	1.068.200		2.929.500	2.647.900	20.739.600
Resultaat Wsw (6.4)	**-103.800**	**-393.200**	**-175.900**	**-783.100**	**-97.600**	**-**	**-144.400**	**-84.700**	**-1.782.600**

vervolg bijdrage 2025

	Buren	Culemborg	Maasdriel	Tiel	Neder-Betuwe	West Maas en Waal	West Betuwe	Zaltbommel	Totaal
Salarissen	38.600				38.500				77.100
DVO WIW (6.5)	**38.600**	**-**	**-**	**-**	**38.500**	**-**	**-**	**-**	**77.100**
KP-4 uitvoeringskosten						132.700			132.700
DVO KP-4 (6.5)	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**132.700**	**-**	**-**	**132.700**
Begeleiding		262.200	201.300	674.300		168.600	393.300	262.200	1.961.900
Re-integratie		605.900	335.600	1.386.200		269.700	612.700	471.500	3.681.600
Begeleiding beschut		163.700	137.300	436.600		51.000	191.900	126.700	1.107.200
Totaal Participatiebudget (6.5)	**-**	**1.031.800**	**674.200**	**2.497.100**	**-**	**489.300**	**1.197.900**	**860.400**	**6.750.700**
SW-dienstverband	96.800	163.900	68.900	382.400	52.600		159.800	140.300	1.064.700
SW-LKS	33.300	88.900	44.500	161.200	44.500		44.500	105.600	522.500
Bedrijfsvoeringskosten W (0.4)	**130.100**	**252.800**	**113.400**	**543.600**	**97.100**	**-**	**204.300**	**245.900**	**1.587.200**
Toeslag (0.4)	52.000	-	-	-	31.000	-	-	-	83.000
Verdeling gemeentefonds		1.574.400	739.600	3.446.300		679.400	1.465.800	1.011.800	8.917.300
Verdeling aantal personen	6.500	1.621.000	721.100	3.498.300	6.500	672.400	1.432.500	994.000	8.952.300
Bedrijfsvoering	**6.500**	**3.195.400**	**1.460.700**	**6.944.600**	**6.500**	**1.351.800**	**2.898.300**	**2.005.800**	**17.869.600**
Bijdrage Inkomen	-	8.339.500	4.064.400	20.577.700	-	3.630.600	9.356.400	5.830.400	51.799.000
Bijdrage Werk	1.697.800	3.965.700	1.920.300	9.257.300	970.600	489.300	3.983.000	3.423.600	25.707.600
DVO	38.600	-	-	-	38.500	674.700	-	-	751.800
Bijdrage bedrijfsvoering	188.600	3.448.200	1.574.100	7.488.200	134.600	1.351.800	3.102.600	2.251.700	19.539.800
Totaal	**1.925.000**	**15.753.400**	**7.558.800**	**37.323.200**	**1.143.700**	**6.146.400**	**16.442.000**	**11.505.700**	**97.798.200**

Bijdrage 2026									
	Buren	Culemborg	Maasdriel	Tiel	Neder-Betuwe	West Maas en Waal	West Betuwe	Zaltbommel	Totaal
Levensonderhoud BUIG		7.020.200	3.047.500	15.963.200		2.775.400	6.584.800	4.444.300	39.835.400
Levensonderhoud BBZ		19.500	19.500	19.500		6.500	26.000	26.000	117.000
Inkomsten BUIG		-88.100	-38.100	-200.500		-34.900	-82.600	-55.800	-500.000
Levensonderhoud IOAW		442.600	147.500	571.600		239.700	461.000	276.600	2.139.000
Levensonderhoud IOAZ		53.300	89.000	35.500		35.500	18.400	53.300	285.000
BBZ starters		49.300	21.400	112.300		19.500	46.300	31.200	280.000
Stelpost		-42.000	436.100	1.509.400		8.900	980.500	225.200	3.118.100
Lasten BUIG		**7.454.800**	**3.722.900**	**18.011.000**		**3.050.600**	**8.034.400**	**5.000.800**	**45.274.500**
Rijksvergoeding BUIG		7.454.800	3.722.900	18.011.000		3.050.600	8.034.400	5.000.800	45.274.500
Resultaat BUIG (6.3)		**-**	**-**	**-**		**-**	**-**	**-**	**-**
Extern		382.300	373.400	729.000		213.400	604.500	542.300	2.844.900
Beschut		270.900	103.200	709.500		77.400	270.900	141.900	1.573.800
Flex/WWA		122.500	26.300	752.500		61.300	210.000	78.800	1.251.400
Stelpost		117.500	34.200	458.200		269.300	283.200	128.200	1.290.600
Lasten LKS		**893.200**	**537.100**	**2.649.200**		**621.400**	**1.368.600**	**891.200**	**6.960.700**
Rijksvergoeding LKS		893.200	537.100	2.649.200		621.400	1.368.600	891.200	6.960.700
Resultaat LKS (6.3)		**-**	**-**	**-**		**-**	**-**	**-**	**-**
Herverdeling (6.3)		**-**	**-**	**-**		**-**	**-**	**-**	**-**
Kredietverstrekking		50.000		35.000			25.000	190.000	300.000
Aflossing		-25.000	-175.000	-25.000		-25.000	-25.000	-225.000	-500.000
Netto lasten BBZ		**25.000**	**-175.000**	**10.000**		**-25.000**	**-**	**-35.000**	**-200.000**
Rijksvergoeding		18.800	-131.200	7.500		-18.800	-	-26.300	-150.000
Resutaat BBZ (6.3)		**6.200**	**-43.800**	**2.500**		**-6.200**	**-**	**-8.700**	**-50.000**
Bijzondere bijstand		49.500	21.400	112.700		19.600	46.400	31.400	281.000
Resultaat bijzondere bijstand (6.3)		**49.500**	**21.400**	**112.700**		**19.600**	**46.400**	**31.400**	**281.000**
Bijzondere bijstand						397.400			397.400
Uitvoeringskosten						144.600			144.600
DVO bijzondere bijstand (6.3)						**542.000**			**542.000**
Salarisen WSW	1.150.200	1.948.400	819.100	4.544.100	625.700		1.899.500	1.667.300	12.654.300
Inleenvergoeding									
Werzaak-plus BWL	346.000	586.000	246.400	1.366.800	188.200		571.300	501.500	3.806.200
Loonkostensubsidie BW SW	55.900	149.100	74.500	270.200	74.500		74.500	177.000	875.700
Overige kosten	44.400	75.200	31.600	175.300	24.100		73.300	64.300	488.200
Netto lasten SW	**1.596.500**	**2.758.700**	**1.171.600**	**6.356.400**	**912.500**	**-**	**2.618.600**	**2.410.100**	**17.824.400**
Rijksvergoeding	1.728.400	3.244.400	1.429.700	7.353.200	1.000.200		2.893.800	2.559.200	20.208.900
Resultaat Wsw (6.4)	**-131.900**	**-485.700**	**-258.100**	**-996.800**	**-87.700**	**-**	**-275.200**	**-149.100**	**-2.384.500**

vervolg bijdrage 2026

	Buren	Culemborg	Maasdriel	Tiel	Neder-Betuwe	West Maas en Waal	West Betuwe	Zaltbommel	Totaal
Salarissen	38.600				38.500				77.100
DVO WIW (6.5)	**38.600**	**-**	**-**	**-**	**38.500**	**-**	**-**	**-**	**77.100**
KP-4 uitvoeringskosten						134.800			134.800
DVO KP-4 (6.5)	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**134.800**	**-**	**-**	**134.800**
Begeleiding		286.900	220.300	737.800		184.400	430.400	286.900	2.146.700
Re-integratie		641.700	356.100	1.468.900		285.800	649.600	500.300	3.902.400
Begeleiding beschut		176.200	147.800	470.000		55.000	206.600	136.400	1.192.000
Totaal Participatiebudget (6.5)	**-**	**1.104.800**	**724.200**	**2.676.700**	**-**	**525.200**	**1.286.600**	**923.600**	**7.241.100**
SW-dienstverband	82.900	140.300	59.000	327.400	45.100	-	136.800	120.100	911.600
SW-LKS	33.400	89.100	44.500	161.700	44.500	-	44.600	105.800	523.600
Bedrijfsvoeringskosten SW (0.4)	**116.300**	**229.400**	**103.500**	**489.100**	**89.600**	**-**	**181.400**	**225.900**	**1.435.200**
Toeslag (0.4)	49.000	-	-	-	28.000	-	-	-	77.000
Verdeling gemeentefonds		1.664.000	783.100	3.644.300		719.100	1.552.000	1.071.100	9.433.600
Verdeling aantal personen	6.400	1.537.600	686.100	3.316.100	6.400	637.900	1.360.100	941.800	8.492.400
Bedrijfsvoering	**6.400**	**3.201.600**	**1.469.200**	**6.960.400**	**6.400**	**1.357.000**	**2.912.100**	**2.012.900**	**17.926.000**
Bijdrage Inkomen	-	8.422.500	4.106.400	20.782.900	-	3.666.600	9.449.400	5.888.400	52.316.200
Bijdrage Werk	1.596.500	3.863.500	1.895.800	9.033.100	912.500	525.200	3.905.200	3.333.700	25.065.500
DVO	38.600	-	-	-	38.500	676.800	-	-	753.900
Bijdrage bedrijfsvoering	171.700	3.431.000	1.572.700	7.449.500	124.000	1.357.000	3.093.500	2.238.800	19.438.200
Totaal	**1.806.800**	**15.717.000**	**7.574.900**	**37.265.500**	**1.075.000**	**6.225.600**	**16.448.100**	**11.460.900**	**97.573.800**

Bijdrage 2027									
	Buren	Culemborg	Maasdriel	Tiel	Neder-Betuwe	West Maas en Waal	West Betuwe	Zaltbommel	Totaal
Levensonderhoud BUIG		7.092.700	3.065.700	16.126.500		2.793.600	6.639.200	4.498.700	40.216.400
Levensonderhoud BBZ		19.500	19.500	19.500		6.500	26.000	26.000	117.000
Inkomsten BUIG		-88.100	-38.100	-200.500		-34.900	-82.600	-55.800	-500.000
Levensonderhoud IOAW		442.600	147.500	571.600		239.700	461.000	276.600	2.139.000
Levensonderhoud IOAZ		53.300	89.000	35.500		35.500	18.400	53.300	285.000
BBZ starters		51.100	22.100	116.400		20.100	47.900	32.400	290.000
Stelpost		-78.000	433.300	1.416.000		-4.000	950.100	184.000	2.901.400
Lasten BUIG		**7.493.100**	**3.739.000**	**18.085.000**		**3.056.500**	**8.060.000**	**5.015.200**	**45.448.800**
Rijksvergoeding BUIG		7.493.100	3.739.000	18.085.000		3.056.500	8.060.000	5.015.200	45.448.800
Resultaat BUIG (6.3)		**-**	**-**	**-**		**-**	**-**	**-**	**-**
Extern		382.300	373.400	729.000		213.400	604.500	542.300	2.844.900
Beschut		270.900	116.100	735.300		77.400	270.900	141.900	1.612.500
Flex/WWA		122.500	26.300	752.500		61.300	210.000	78.800	1.251.400
Stelpost		162.200	48.200	564.700		300.400	351.600	172.800	1.599.900
Lasten LKS		**937.900**	**564.000**	**2.781.500**		**652.500**	**1.437.000**	**935.800**	**7.308.700**
Rijksvergoeding LKS		937.900	564.000	2.781.500		652.500	1.437.000	935.800	7.308.700
Resultaat LKS (6.3)		**-**	**-**	**-**		**-**	**-**	**-**	**-**
Herverdeling (6.3)		**-**	**-**	**-**		**-**	**-**	**-**	**-**
Kredietverstrekking		50.000		35.000			25.000	190.000	300.000
Aflossing		-25.000	-175.000	-25.000		-25.000	-25.000	-225.000	-500.000
Netto lasten BBZ		**25.000**	**-175.000**	**10.000**		**-25.000**	**-**	**-35.000**	**-200.000**
Rijksvergoeding		18.800	-131.200	7.500		-18.800	-	-26.300	-150.000
Resutaat BBZ (6.3)		**6.200**	**-43.800**	**2.500**		**-6.200**	**-**	**-8.700**	**-50.000**
Bijzondere bijstand		49.500	21.400	112.700		19.600	46.400	31.400	281.000
Resultaat bijzondere bijstand (6.3)		**49.500**	**21.400**	**112.700**		**19.600**	**46.400**	**31.400**	**281.000**
Bijzondere bijstand						397.400			397.400
Uitvoeringskosten						144.600			144.600
DVO bijzondere bijstand (6.3)						**542.000**			**542.000**
Salarisen WSW	1.081.200	1.831.500	770.000	4.271.500	588.200		1.785.600	1.567.300	11.895.300
Inleenvergoeding									
Werzaak-plus BWL	325.200	550.900	231.600	1.284.800	176.900		537.100	471.400	3.577.900
Loonkostensubsidie BW SW	52.600	140.100	70.100	254.000	70.100		70.100	166.400	823.400
Overige kosten	42.200	71.400	30.000	166.600	22.900		69.600	61.100	463.800
Netto lasten SW	**1.501.200**	**2.593.900**	**1.101.700**	**5.976.900**	**858.100**	**-**	**2.462.400**	**2.266.200**	**16.760.400**
Rijksvergoeding	1.712.900	3.176.000	1.381.300	7.281.900	1.008.000		2.798.600	2.433.700	19.792.400
Resultaat Wsw (6.4)	**-211.700**	**-582.100**	**-279.600**	**-1.305.000**	**-149.900**	**-**	**-336.200**	**-167.500**	**-3.032.000**

vervolg bijdrage 2027

	Buren	Culemborg	Maasdriel	Tiel	Neder-Betuwe	West Maas en Waal	West Betuwe	Zaltbommel	Totaal
Salarissen	38.600				38.500				77.100
DVO WIW (6.5)	**38.600**	**-**	**-**	**-**	**38.500**	**-**	**-**	**-**	**77.100**
KP-4 uitvoeringskosten						141.300			141.300
DVO KP-4 (6.5)	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**141.300**	**-**	**-**	**141.300**
Begeleiding		305.900	234.900	786.600		196.700	458.900	305.900	2.288.900
Re-integratie		669.900	373.500	1.535.600		298.900	680.300	525.000	4.083.200
Begeleiding beschut		188.800	158.300	503.400		58.900	221.200	146.100	1.276.700
Totaal Participatiebudget (6.5)	**-**	**1.164.600**	**766.700**	**2.825.600**	**-**	**554.500**	**1.360.400**	**977.000**	**7.648.800**
SW-dienstverband	82.000	138.800	58.300	323.700	44.600	-	135.300	118.800	901.500
W-LKS	34.600	92.200	46.100	167.200	46.100	-	46.100	109.500	541.800
Bedrijfsvoeringskosten SW (0.4)	**116.600**	**231.000**	**104.400**	**490.900**	**90.700**	**-**	**181.400**	**228.300**	**1.443.300**
Toeslag (0.4)	47.000	-	-	-	27.000	-	-	-	74.000
Verdeling gemeentefonds		1.718.800	810.300	3.766.100		743.800	1.605.800	1.108.000	9.752.800
Verdeling aantal personen	6.500	1.636.000	728.800	3.528.500	6.500	678.800	1.448.300	1.004.100	9.037.500
Bedrijfsvoering	**6.500**	**3.354.800**	**1.539.100**	**7.294.600**	**6.500**	**1.422.600**	**3.054.100**	**2.112.100**	**18.790.300**
Bijdrage Inkomen	-	8.505.500	4.149.400	20.989.200	-	3.703.600	9.543.400	5.947.400	52.838.500
Bijdrage Werk	1.501.200	3.758.500	1.868.400	8.802.500	858.100	554.500	3.822.800	3.243.200	24.409.200
DVO	38.600	-	-	-	38.500	683.300	-	-	760.400
Bijdrage bedrijfsvoering	170.100	3.585.800	1.643.500	7.785.500	124.200	1.422.600	3.235.500	2.340.400	20.307.600
Totaal	**1.709.900**	**15.849.800**	**7.661.300**	**37.577.200**	**1.020.800**	**6.364.000**	**16.601.700**	**11.531.000**	**98.315.700**

8.2 Bijlage 2: Begroting per taakveld

Bedragen (in €)	Rekening	Begroting	Begroting	Meerjarenraming		
	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Lasten						
0.1 Bestuur	28.500	100.100	110.100	110.100	110.100	110.100
0.4 Overhead	7.007.500	12.072.000	10.473.600	10.345.100	10.405.600	11.400.900
0.5 Treasury	56.637	49.400	47.900	46.400	45.000	45.000
0.8 Overige baten en lasten	-	50.000	50.000	50.000	50.000	50.000
0.9 Vennootschapsbelasting	-	-	-	-	-	-
Subtotaal 0 BESTUUR EN ONDERSTEUNING	**7.092.637**	**12.271.500**	**10.681.600**	**10.551.600**	**10.610.700**	**11.606.000**
6.3 Inkomensregelingen	49.707.522	50.152.500	57.616.800	58.132.300	58.649.500	59.171.800
6.4 Begeleide participatie	31.911.956	20.814.000	28.018.500	27.304.500	26.201.600	25.179.299
6.5 Arbeidsparticipatie	4.301.474	12.662.900	11.978.298	11.692.846	11.826.894	11.914.146
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	42.000					
Sub-Totaal 6 SOCIAAL DOMEIN	**85.962.952**	**83.629.400**	**97.613.598**	**97.129.646**	**96.677.994**	**96.265.245**
Totaal lasten	**93.055.589**	**95.900.900**	**108.295.198**	**107.681.246**	**107.288.694**	**107.871.245**
Baten						
0.1 Bestuur						
0.4 Overhead	14.830.347	15.925.600	19.288.900	19.539.800	19.488.200	20.357.600
0.5 Treasury	149.429	79.400	77.900	76.400	75.000	75.000
0.8 Overige baten en lasten	-	-	-	-	-	-
0.9 Vennootschapsbelasting	-	-	-	-	-	-
Subtotaal 0 BESTUUR EN ONDERSTEUNING	**14.979.776**	**16.005.000**	**19.366.800**	**19.616.200**	**19.563.200**	**20.432.600**
6.3 Inkomensregelingen	44.072.500	45.833.200	52.828.900	53.341.000	53.858.200	54.380.500
6.4 Begeleide participatie	28.207.139	27.640.500	28.442.100	27.401.000	26.128.300	24.932.900
6.5 Arbeidsparticipatie	7.051.097	5.915.000	7.457.898	7.248.546	7.714.494	8.100.745
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	42.007	-	-	-	-	-
Sub-Totaal 6 SOCIAAL DOMEIN	**79.372.743**	**79.388.700**	**88.728.898**	**87.990.546**	**87.700.994**	**87.414.145**
Totaal baten	**94.352.519**	**95.393.700**	**108.095.698**	**107.606.746**	**107.264.194**	**107.846.745**
Saldo van baten en lasten	**1.296.930**	**-507.200**	**-199.500**	**-74.500**	**-24.500**	**-24.600**
Reservemutaties						
0.10 Toevoeging aan reserves	-	-	-	-	-	0
0.10 Onttrekking aan reserves	277.585	507.200	199.500	74.500	24.500	24.600
Saldo reservemutaties	**277.585**	**507.200**	**199.500**	**74.500**	**24.500**	**24.600**
0.11 Resultaat van baten en lasten	**1.574.515**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

8.3 Bijlage 3: Lijst met afkortingen

BBV Besluit Begroting en Verantwoording
Bbz Besluit bijstandverlening zelfstandigen
BUIG Bundeling Uitkeringen Inkomensvoorzieningen Gemeenten
Fido (Wet) Financiering decentrale overheden
GR Gemeenschappelijke Regeling
IB Inlichtingenbureau
IPS Individuele Plaatsing en Steun
IOAW (Wet) Inkomensvoorziening oudere of gedeeltelijke arbeidsongeschikte werkloze werknemers
IOAZ (Wet) Inkomensvoorziening oudere of gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen
Kp4 Klantprofiel 4
LKS Loonkostensubsidie(s)
Pro Praktijkonderwijs
Pwet Participatiewet
RIBW Regionale Instelling voor Beschermd en Begeleid Wonen
RMC Regionale Meld- en Coördinatiefunctie
RW-POA Regionaal Werkbedrijf en Platform Onderwijs en Arbeidsmarkt
SiSa Single informatie, Single audit
SUWI (Wet) Structuur Uitvoeringsorganisatie Werk en Inkomen
SW Sociale werkvoorziening
SZW Sociale Zaken en Werkgelegenheid
Tozo Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandige ondernemers
Vso Voortgezet speciaal onderwijs
WSW Wet sociale werkvoorziening

Idem Design

Vragen of meer informatie?

Werkzaak Rivierenland
Postbus 321, 4190 CH Geldermalsen
T 088 9375000
E info@werkzaakrivierenland.nl

werkzaakrivierenland.nl

WERKZAAK RIVIERENLAND
Talent werkt voor Rivierenland